

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-črt 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Stimfalidstvo.

V vsej naravi opazujemo čut, da tista bitja, ki se porode na istem kraju, žive pod istimi pogoji in v enakih razmerah, obdaja tajinstvena čustvena vez, ki naj se že imenuje navada, simpatija, ljubezen ali kakor hoče. Znano je, kakih nadčloveških žrtve je zmožna materina ljubezen. Isti čut zapazimo pa tudi v vsem živalstvu: Medvedinja zbeži pred izprehajalcem v gozdu, opasno pa jo je sročati, ko spremlja svoje mlade. In celo topol bojazljiva koklja se zaleti v močnega človeka, če brani svoja piščeta.

Tega čuta pa ne pozna katoliška duhovščina, ali vsaj en del te duhovščine.

Nikjer se mednarodna brezčutnost verskega fanatizma ne kaže sijajneje nego v slučajih, ko pridejo v konflikt naravni, prirojeni narodovi interesi z interesi rimske kurije. V tem slučaju vakodi naša duhovščina vedno v nasprotni tabor, seveda s pretvezo, da želi to naše pobožno ljudstvo, in je pripravljena prodati vse — za osebne koristi.

Ko se je vršila v Zagrebu «veleizdajniška» pravda, ko se je na sramoto hrvaške justice in v veliko začudenje cele Evrope mačilo na podlagi falsificiranih listin in na podlagi izjav plačanih dancijantov skozi mesece in mesece pravoslavne Srbe, se je postavil «Slovenec» v vrsto Frankovcev, v nadi da bo pravda pomagala hrvaškemu klerikalizmu na noge.

V razburjenih dneh, ki smo jih preživeli ob času aneksije Bosne in Hercegovine, smo imeli večsint čut, kot da bi bil «Slovenec» slovenski prevod «Fremdenblatta». Takrat v celi Evropi ni bilo večjega ignoranta in nerodneža od ruskih diplomatov, in ne večjega dobrotnika človeštva, nego baron Burian. In zakaj? Morda iz ljubezni do bosanskega kmeta? Samo zaradi tega, da bi se prikočilo intrigujući in razdirajoči Stadlerjevi politiki.

Skofu Stadlerju bosanska ustava ni prinesla pričakovanih uspehov.

Zasluga za to gre v prvi vrsti premoči Srbstva, nemala zasluga pa tudi blagemu, previdnemu, človekoljubnemu delovauju bosanskih frančštanov. V dosedanem delovanju bosanskega sabora je bil najinljivejši prizor, ko sta si podala bratsko roko zastopnik Mohamedancev in načelnik bosanskih frančškanov pod geslom: enakopravnost vseh veroizpovedanj.

Posledica tega koraka je bila, da so se skrčile podpore, ki jih dobivajo Stadlerjeve gimnazije, zvišale pa podpore za šole, ki jih vodijo frančškanj.

To so pojavi, ki napravijo urednike ljubljanskega «Slovenca» vedno nervozne, to so pojavi, ki zastopnike ljubljanskega krščanstva tirajo v položaj, da pozabijo, da so Srbi in Hrvati naši krvni bratje, naj si molijo Boga tako, da se obračajo proti solničnemu vzhodu ali poklekajo pred tabernakelnom, tu bruhne iz njih ona strast, ki kriči po krvi.

Razen tega prihajajo s Španskega neugodna poročila.

Vsa ta dejstva so privedla «Slovenca» do stimfalidstva, katero je zagrešil pretečeni teden. Narodno-napredno stranko denuncira zaradi simpatij, ki jih goji proti vsem Slovanom, torej tudi proti Srbom, da je protikatoliška, ergo protiavstrijska.

Perfidnost tega postopanja otipati je s celo roko.

V cvetu ustaveverne dobe, v času Giskre, Auersperga, Bauhaussa in Stramayerja, se je vzgajalo javno mnenje v smeri, da je vse, kar je protinemško, tudi protiavstrijsko.

Nemštvo je bilo identično z avstrijskim patriotizmom.

To je bil sicer le političen manever, kakor je manever «Slovenčeva» denunciacija. Vendar takrat avstrijski Nemci niso žugali z revolucijo, če se jim dinastija zameri. «Slovenec» pa piše, da je Alfonz XIII. duševna reva, nerazodno, zadolženo dete, katero vodijo fanatizirane babnice, da bo ta katoliški kralj izgubil prestol po revoluciji, če se bo še na-

dalje upiral nakanam rimske kurije. In ta kratj je najožji sorodnik avstrijske dinastije.

Spanija je veljala do zadnjih dni kot ena najbolj katoliških dežel, ki je vsa preprežena s samostani, ki ima še mnogo bolj zanemarjeno in zasutnjeno kmetsko ljudstvo, nego je naše, in kjer duhovščina vlada brez vsake kontrole.

In vendar je prišlo na Španskem tako daleč, da bi «Slovenčeva» taktika tam ne imela več uspeha.

Na Španskem namreč ne velja več načelo: da je protirimsko tudi protišpansko.

Upajmo, da dospe tudi Avstrija tako daleč.

Germonik — redivivus.

Če je znani občudovalec poguma in čarov naših Blejk dal na svetlo kako literarno delo, je bila kmalu na to brati v «Novicah» kritika in sicer pohvalna kritika. «Novice» so visoko dvignile vse vrline novega duševnega proizvoda, jezikovne in znanstvene. En teden pozneje pa je obelodanila «Laibacherica» tudi kritiko o istem delu, in sicer uničujočo kritiko. Jezik je za nič, skrupalca nima nobene literarne vrednosti, je pravi šund. Javnost se je začetkoma čudila, kako morejo biti o enemistem duševnem delu mnenja strokovnjakov tako različna. To čudenje pa je ponehalo, ko se je zvedelo, da je Germonik pisal obe kritiki, v «Novice» in «Laibacherico».

Evgen Lampe je v terek objavil v «Slovencu» strupen članek proti narodno-napredni stranki, češ, da je podkupljena od srbske vlade, da konspirira proti Avstriji, proti dinastiji, da je protikatoliška in protiavstrijska in da se «Slovenec» čuti poklicanega, opozoriti na nevarnost, ki preti tronu in altarju, ker pobožno naše ljudstvo ne trpi kaj takega.

V četrtek pa se isti Lampe vsede v Katoliški tiskarni pred ogledalo, lastni obraz mu menda ugaja, za las bi se nagovoril z ekscelenco

PODLISTEK.

Josip Premk:

V mladem cvetju.

Roman.

Dalje.

«Aha,» ji je pončitala, — «jaz sem ti povedala vse, ti pa molčiš in prikrivaš! O, saj vem!»

«Kaj!» je hotela vprašati Ana, a Minka je že stekla po stezi in izgnila za grmičevjem.

Osolè, ki je menda začul njuno govorjenje, se je ebrnil in bil takoj pri ograji.

«Ali ni bila tukaj Minka?» je vprašal naglo, a Ana ga je pogledala izpod obrvi, nato pa se ni mogla vzdržati in se je zasmejala.

«Ali ti je žal, da je odšla?» mu je ponagajala in mu ponudila roke skozi ograjo.

«Ti, čemu pa mi očitáš vedno te Minko?» se je Osolè navidezno razvnel, a videč njeno smehljačo lice, ji je stisnil desnico, da je skoro kriknila. «Še enkrat mi je omeni na ta način,» ji je zagrežil, — «pa pejdem takoj k — davkarji!»

Ana se je zasmejala na glas in mu vrgla v obraz malo potočnico, ki jo je prej odtrgala ob poti.

«No, no, tako hitro pa že ne!»

Potem se je naslonila ob ograjo in gledala nekaj časa molče.

«Kje pa je Milanček?»

Osolè je pogledal naokrog in je skomignil z rameni.

«Vidiš ga,» ga je okarala in prišla za uho, a tako lahno, da je Osolè komaj čutil.

«Ti mi boš lep oče! — Povej mi no, Fran, kak utis je napravil na te, ko si ga videl prvič?» Osolè je za hip pomolčal, nato pa se je sklonil k njej in ji dejal šepetaje:

«Povej mi raje, kak utis je napravilo na te tisto pismo, ko sem se ponudil za vzgojitelja?»

Ana je pomislila, kot da se več dobro ne spominja, nato pa je odvrnila:

«Pojdi v mojo sobo, v miznici je dnevnik, pa čitaj, samo ne smeji se preveč! Vse druge strani so čiste, tiste pa, ki sem jim spisala tisto noč — se omadeževane, saj boš videl —».

«Od česa?» je jo prekinil Osolè in jo lahno pobožal po licu.

«Od — solz,» mu je šepnila naglo in odhitela, ker za grmičevjem se je že pojavila Minka.

«Kje pa je Šimen?» je vprašala Ana.

«Tako pride, samo preoblekel se bo. Nič ne vem, kaj mu je — tako nekako čuden je videti,» je pričela pripovedovati Minka. «Dejal mi je, da bi zdaj ostal rad še sto let v Zapolju, — menda se ne vesel tako holecni mojega očeta.»

«Ah, beži,» jo je pomirila Ana, ker Minki se se je lice nekako stozilo.

Ko sta dospela na pošto, ni bilo razen ekspeditorice, ki je imela vrata v urad odprta — nikogar videti. Tiho je bile po hiši, kot da vse počaka s strahom pričakuje...

«Počakaj,» ji je pošepetala Minka, ko sta prišli na vrh stopnic. «Ako spi, ga ne bova motiti. Celo noč je kašljal in se premetaval iz ene strani na drugo; proti jutru je šele nekoliko zaspal.»

Počasi je odprla vrata, same skozi sprauje je pogledala notri, ampak poštar ni spal. Ležal je med belimi blazinami globokoubitih oči; roka, ki jo je imel položeno po odeji, se ni razločila od bele rjuhe in ustnice, nekaj tako zdrave in rdeče, so osinjele.

«Ali je prišel?» je vprašal s cvilečim hripavim glasom in se hotel skloniti, ampak omahnil je zopet nazaj in rdeča lisa se mu je pojavila v obrazu.

«Pride,» je dejala Minka in odprla vrata, da je zamogla vstopiti tudi Ana.

«Moj Bog,» je zavzdihnila, ko ga je zagledala tako izpremenjenega in prvi hip ni mogla izpregovoriti drugega.

Poštar pa se je izkušal nasmehnuti. Podal ji je suho desnico in se je odkasljajal.

«Ne bo dolgo,» je dejal. «Nič več ne pojdem z vami na Krško. Oh, tam sem se prehladil! — Eh, dà, starost!»

in Lampe na stolu vpraša Lampeta v zrcalu, kaj da misli o srbski iredenti. In čujte: Lampe v zrcalu odgovori: pačuli, vse skupaj ni vredno papirja in črnila.

Ta scena pred ogledalom pa je zanimiva še v drugem oziru. Kaže nam vso mladeniško površnost in vihravost našega deželnega odbora.

Germonik v „Novicah“ vpraša Germonika v „Laibacherici“ kaj bo, če deželni zbor ne odobri nakupa savskih mlinov. In podoba v zrcalu pravi: potem bom jaz srečni lastnik kupljenih mlinov. Tu pa imamo en pomislek.

Nakup savskih mlinov je velika špekulacija, ki se, kakor vsaka špekulacija, lahko posreči ali tudi ponesreči. Če se zgodi zadnje, potem zna priti dežela v položaj, da izgubi najmanj, če prepusti Lampetu kupljene mlina. Seveda bi morala kupnino „kreditirati“. — Ker pa se sedaj mlini prepisujejo na deželo, jih bo treba prepisati na prejemnika. — Če torej tudi dežela „kreditira“ kupnino, kdo bo plačal pristojbine? Fiscus semper rapax.

Da pa Lampe zbija o celi stvari slabe gostilniške šale, da nima, ko je brez zakonitega dovoljenja izdal par stotisoč kron deželnega denarja v riskirano špekulacijo, prav nobenih skrbi, je najznačilnejše v celi zadevi. — In to smo hoteli pibiti.

Naša vlada in nemščina.

Da je naša c. kr. vlada opora kranjskega nemštva, to je že večkrat dokazano dejstvo. Toda to ji še nikakor ne zadostja. Ker je njen uradni jezik nemški, hoče tudi pri občinah polagoma vpeljati nemščino. Eklatanten slučaj se je zgodil v Radovljici. C. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici je namreč ukrenilo, da se bode razvidnostni imenik tistih črnovojnikov, ki imajo namembnice, vodil pri županstvu. Ker je bil navedeni imenik popolnoma nemški, je radovljiško županstvo popolnoma upravičeno zahtevalo, naj se imenik izda v slovenskem jeziku. C. kr. črnovojniško poveljstvo št. 4 v Celovcu je na to izjavilo, da se bodo imeniki izdali v slovenskem jeziku, kakor hitro se bodo dobile slovenske tiskovine. Od takrat pa je c. kr. okr. glavarstvo v Radovljici samo yodilo imenik. Dne 22. februarja 1910 pa je c. kr. okrajno glavarstvo zopet poslalo nemški imenik z namembnicami v dostavljenje ter naročilo, naj občinski urad imenik shrani ter ga razvidno vodi. Vслед tega se je mestno županstvo v Radovljici pritožilo na c. kr. okrajno glavarstvo ter zahtevalo, naj izda c. kr. črnovojniško poveljstvo slovenske imenike. Na to pritožbo je c. kr. črnovojniško poveljstvo poslalo dvojezično tiskovino, a izpolnjena je bila samo v nemškem jeziku. Proti nepostavnemu in žaljivemu postopanju c. kr. črnovojniškega okr. poveljstva se je mestno županstvo zopet pritožilo na c. kr. glavarstvo ter vrnilo nemški izpolnjeno imensko popisnico. Obenem je pa

zahtevalo, da si obvaruje svoje po zakonu zajamčene politične in jezikovne pravice v zmislu člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867., drž. zak. št. 142, naj se tudi razpredelki te tiskovine izpolnijo slovenski.

Dozdaj je c. kr. okrajno glavarstvo vedno priznavalo, da ima mestno županstvo vso pravico, zahtevati od c. kr. črnovojniškega okr. poveljstva slovenski izpolnjeni razvidnostni imenik črnovojnikov. To je dokazalo s tem, da je upravičene pritožbe mestnega županstva brez vsega obotavljanja poslalo na merodajno mesto. Toda to svoje naziranje je c. kr. okrajno glavarstvo kar maenkrat izpremenilo. S tem je pa dokazalo, da razlaga zakon vsak dan drugače, kar je skoraj gotovo odvisno od narodnega in političnega mišljenja posameznega uradnika ali pa od temperature. In tako se je zgodilo, da je c. kr. okrajno glavarstvo kar a limine zavrnilo pritožbo mestnega županstva v Radovljici. Ta ukrep c. kr. okr. glavarstva je zelo značilen, zato ga hočemo priobčiti v celoti.

«Stev. 175/pr.

Mestnemu županstvu

v Radovljici.

S tuuradnim v slovenskem jeziku pisanim odlokom z dne 17. februarja t. l., št. 3268, poslala se je županstvu imenska popisnica z 21 namembnicami za črnovojskine obvezance v daljno uradovanje.

Županstvo je pa protipostavno vrnilo z v obliki pritožbe pisanim dopisom z dne 23. aprila 1910, št. 320, imenovano imensko popisnico ter v nedostojni in za c. kr. vojaško oblast razžaljivem tonu zahtevalo slovensko izpolnjeno novo popisnico.

V smislu določb § 94 in 98. občinskega reda za Kranjsko in na podlagi člena XIX. 2. odstavek državlanskega temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867., št. 142, drž. zak., pošilja se mestnemu županstvu zavrnjena imenska popisnica z določbami v daljnje uradovanje, da je županstvo ravno po teh postavnih določilih dolžno imenovano imensko popisnico c. kr. črnovojniško okrajnega poveljstva št. 4. v Celovcu ne samo sprejeti, ampak tudi o njej po predpisih uradovati, to pa že zaradi tega, ker se mora ravno vsled določb § XIX. zgoraj navedenega državno-temelnega zakona nemški jezik na Kranjskem deželnonavadnim smatrati in ker je ta jezik vsled te postavne določbe s slovenskim jezikom v šoli, v uradu in v javnem življenju enako-praven, ter sledi iz tega, da morajo vsi kranjski uradi in vse kranjske oblasti, ter torej tudi občinski uradi vse pri istih vložene v nemškem jeziku spisane in sestavljene dopise in vloge, — sprejemati in ne kratič pravice, da se smejo pri uradovanju in uradnem obravnavanju o istih (v dopisih in vlogah) posluževati gotovega v deželi navadnega jezika kot uradnega jezika — tudi pravilno reševati.

V smislu § 98. obč. reda za Kranjsko in na podlagi § 10., 11 in 12. cesarske naredbe z dne

20. aprila 1854, stev. 96 drž. zak., se pa mora dalje mestnemu županstvu nedostojno in naravnost razžaljivo pisanje tem bolj grajati, ker se je gospodu županu že s tuuradnim odlokom z dne 2. maja 1909 št. 6276, v enaki jezikovni zadevi zapretilo, da se bode proti istemu radi magajivosti v smislu § 98. občinskega reda postopalo.

Vsled tega si tudi c. kr. okrajno glavarstvo izrečno pridržuje pravico v tem slučaju proti županstvu postopati.

C. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici, dne 10. junija 1910.

Župnik I. r.»

C. kr. okrajno glavarstvo kritizira torej pritožbo mestnega županstva ter jo nazivlje nedostojno in za c. kr. oblast razžaljivo. Če torej slovenska občina popolnoma upravičeno zahteva od c. kr. vojaške oblasti, da ji pošilja slovenske tiskovine, tedaj smatra kak od davkoplačevalcev vzdržani vladni uradnik to za nedostojno. Naravnost smešno pa je, če se tak uradnik nekako pobaha, da je bil odlok c. kr. okr. glavarstva v slovenskem jeziku pisan. Žalibože se smatra po neprevidnosti na Kranjskem tudi nemščina kot deželnonavadni jezik. Toda s tem pa se ni rečeno, da bi morali naši občinski funkcionarji razumeti nemški. In tudi ni postave, ne zakona, ki bi lahko silil naše župane in občinske nastavljanke, da razumejo nemški. Vслед tega naši občinski uradi prav lahko zavračajo nemške dopise in nemške tiskovine ter zahtevajo slovenskih prestav, ker nerazumljivih dopisov vendar ne morejo reševati. Nasim c. kr. političnim uradnikom pa svetujemo, naj ne vzbujajo po nepotrebnem narodnostnih sporov. Kajti ravno c. kr. politična oblastva morejo vživati zaupanje ljudstva, če hočejo izpolnjevati svojo nalogo. Sicer dobro vemo, da je predstojnik c. kr. politične vprave na Kranjskem eksekutor nemške misli na Kranjskem. Vendar pa naj nekateri uradniki ne mislijo, da so c. kr. politični uradi za to, da bi delali z njimi razne germanizatorične poizkuse, samo da bi se malo nazvor prikupili. Naši občinski uradi, pa tudi naše slovensko ljudstvo bo znalo najti pota, po katerih se ubrani nemščine, katera se jim hoče s pomočjo raznih c. kr. uradnikov vtihotapiti. Nasim državnim in deželnim poslancem pa priporočamo, da upoštevajo to prakticanje in ga se ob pravem času preprečijo. Prepričani pa smo, da drevesa naše nemške vlade ne bodo zrastle do nebes...

Sl. N.

Kdor želi dobro jesti

privošči naj si večkrat izborne Pekatete, ki naj bodo napravljene po receptni knjigi Prve kranjske tovarne testenin v JI. Bistrici. :: Pošlje se vsakomur zastonj in poštnine prosto.

Nato se je zopet odkasljajal.

«Minka, — pojdi malo ven, pojdi, — nekaj moram govoriti z gospo —»

Minka ga je pogledala začudeno, a bila je skoro prepričana, da bo oče kaj omenil radi Ivana, in odšla je molče.

Postar se je zagledal v strop in je dolgo molčal. Ustnice so mu vtrepetavale kakor mrzličnemu in včasih je zavzdihnil globoko.

«Po Šimeni sem vam hotel sporočiti,» je pričel počasi in v pretrganih stavkih, — «ampak — ker ste prišli sami — bodi! — Težko govorim, pa — moram! Samo — ne srdite se! Pred par dnevi — sem zvedel — verujte mi, nikdar nisem mislil, da bo prišlo tako... Šimen mi je povedal — pred par dnevi, ko sem ga prvič poklical k sebi. Moja pokojna žena je pač omenila — a ne tako natanko. Šimen mi je razložil vse — oh, odpustite mi! Vse, boste izvedeli, vse! Brezsrčen človek — sem bil takrat — bal sem se — smote, — a danes čutim, kaj sem storil — oh. Bog vas ni zapustil! Ushel je molitev vaše matere — oh, — ona je toliko pretrpela, danes vem. Počiva na pokopališču — pod hladno rušo — Hanca — oh, ni vas dotakala! — Šimen vam bo povedal, — on ima pisma, pokazal mi jih je — oh, — ne srdite se —»

Takrat so se odprla vrata in Šimen je vstopil skore malce bled.

«Tukaj je,» je zavzdihnil postar in pokazal na Šimna. Petem se je obrnil proti njemu, pokazal

na Ano, ki je sedela ob postelji, tresoča se po celem telesu.

«Šimen, ti govori, — jaz sem pričel! In pisma pokazati revici — pokazati in — povej vse! Oh, odpusti mi!»

Šimen se je obrnil proti oknu, potegnil iz tepa robec, ker debele solze so mu stopile v oči, nato pa je prijel Ano za roko in jo objel...

Dolge, dolge se je čule po sobi pretrgano govorjenje, vzdihni postarja in ihtenje Ano, naenkrat pa je planila v sobo Minka, se oprijela za čelo in kriknila:

«Oče, oče! — Ivan!»

Postar je vzbudil oči in je izhropel sunkoma:

«Kaj je za božjo voljo!?»

Ana je slonela na postelji in je jokala, Šimen pa, ki je slutil, da se je moralo zgoditi nekaj groznega, je stopil doli po stopnicah.

Iz sobe na levo se je čulo vzdihovanje dekleta osuplo govorjenje ekspeditorice. Ko je Šimen vstopil, je videl ležati na tleh Ivana — vsega v krvi.

«Bog nas odreši, kaj se je zgodilo!?»

A ko je zagledal na mizi okrvavljen nož, je razumel in ni vprašal več...

Čez štirinajst dni je pozvonil pri cerkvi mrtvaški zvon.

«Kdo bi bil?» so se vpraševali vaščani.

«Ali stari, ali mladi?»

In vse je hitelo proti postji, kjer so zvedeli, da je umrl postar.

«Bog mu daj nebesa; ni bil slab človek in zaradi starosti bi se lahko živel,» so skimavale ženske in silile v hišo, ampak Šimen, ki je bil zadnji čas več na postji kakor v gradu, je odganjal radevedneže, češ, sin je bolan in ne more trpeti hrupa.

Proti opeldnevu sta prišla tudi Ana in Osole in ko sta izvedela, da je izdihnil stari, sta postopila najprvo v stransko sobo, kjer je ležal Ivan.

Ob postelji je sedela ekspeditorica, ki mu je ves čas stregla z največjo skrbnostjo, ne zmenivši se, da ji je on tako brezsrčno zavrnil pred petimi leti njeno ljubezen, ko se je kmalu po prihodu zagledala v njegovo mladeniško lice. Pozabiti njegove hladnosti ni mogla in srdila jo je do zadnjega časa, a sedaj, ko je videla, da se bori s smrtjo in mu Minka, ki je bila itak vedno pri očetu ali pri Ani, ni mogla toliko streči — je pozabila na vso jezo in mu stregla z vso udanostjo.

Ana ga je gledala sočutno in Osole, ki je vedel, da se je hotel usmrtili le radi nje, ki jo je tako goreče ljubil, a izvedel, da mu je po materi sestri, — mu je podal roko kot dragemu prijatelju.

«Le pomirite se, kmalu bo bolje,» ga je jel tolažiti, ker Ana je samo molčala in ga venomer zrla, a ekspeditorica se je uceaknila v stran, kot da neče motiti. —

Konec prih.

Otvoritve Prešernove Koče na Stolu (2193 m).

Planinska koča na Stolu! Dolgo časa je že od tega, kar je sklenil odbor planinske podružnice v Kranju, da ovenča vrh ponosnih Kara ank «sviga poglavarja», vrh širokoplečega Stola s stavbo primernega turističnega zavetišča. Mož, ki je prvi sprčil to misel in se z vso vnemo zavzel zanjo ter ji dal tudi dobro gmetno podlago, dragi naš Janko Majdič, ni čakal dneva, da se uresniči njegova ideja, prezgodaj je legel v grob in peto leto že teče, kar ga krije dečača gruda tam na kranjskem pokopališču, odkoder je ob jasnih dneh že tako lep pogled na Stol. Pa misel je bila izražena, odbor se je oklenil s pravim veseljem, delal je in se trudil, nabiral kakor mravlja prispevke, prenašal potrpežljivo razna očitanja; šel je mirno, vztrajno svojo pot in dosegel svoj namen. Z nami so dogotovili zgradbo; letošnja dolga zima je preizkusila in jo sama kolavdirala, da je dobra, tekoma letošnjega poletja so oskrbeli še pohištvo in razne druge malenkosti in tako so mogli določiti dan 31. julija t. l., da jo otvori in izroča premetu. Napočil je za našo podružnico tisti veseli, srečni dan, kakor ga pozna tudi naš kmetič, kadar dovrši to ali ono zgradbo, pa naj bo že hiša, hlev ali tozolec, in nasadi na novopostavljeno poslopje zelen vršič in povabi delavce in sosede, da se povesele z njim in ga na srečo nove stavbe popijejo kozarec v dobri volji. Tako je tudi odbor planinske podružnice v Kranju nataknil zelen vršiček na svojo novo kočo in v prelepo napisanem vabilu rekel: dne 31. julija prihitite, vsi moji prijatelji, pomočniki, sotrudniki, da odpremo novo stavbo, pa da ob tej priliki rečemo katero prijateljsko med seboj. Ta prijateljska beseda, to vabilo, je našlo obilnega odmeva v krogih slovenskih planincev, z največjim veseljem pa so ga sprejeli tam del ob znožju Stola, v mični Žirovnici, v tistem Selu, v beli Zabreznici, v vabljivem Smokuču in v Prešernovi Vrbi. Mislili so si: sedaj je napočil naš dan, otvarja se naša koča na našem ljubem Stolu, kjer imamo mi svoje gozdove, pašnike, rovtve. Kdo jim ne bi privoščil tega upravičenega veselja našim dragim prijateljem Z rovnčanom, Seljanom, Zabrezničanom, Vrbljanom?

K otvoritvi smo se odpravljali eni preje, drugi pozneje, kakor so komu pripuščale razmere in čas. Jaz sem se priklopil mali družbici iz Kranja. Dopoldanski vlak nas je v soboto dne 30. julija popeljal do Žirovnice. Med seboj smo imeli skrbnega moža z mnogimi zavoji, vrečami, skatljami itd. V teh zavojih, vrečah, skatljah so bile varno shranjene in spravljene v papir in koprive razne jestvine, vse namenjene za otvoritveno slavnost. V Žirovnici izstopimo. Prastopijo ti je krepki, mladi nosači, da nalože na močna ramena vse tisto, kar je pripeljal naš «proiantni mojster» seboj. Razen tega se nam pridruži še kopica domačih turistov, med njimi načelnik kranjske podružnice, prof. Tonej Zupan. Pod njegovim vodstvom jo takoj mahnemo naprej skozi Žirovnico in Moste k šumeči Završnici.

Opeldansko solnce močno pripeka. Subim in debelim kaplja pot v curkih po obrazu. Pa kaj nam to mar? Saj smo mladi in zdravi. Torej le ročno dalje. Čim manj človek razmisli o neprijetnosti p ta, tim lažja je pot, to je naš načelo. Zato se nam pa pot tudi odseda pod nogami, da je kaj. Nič več nam ne sumi na uho živahna Završnica. Kneža je za našim hrbtom, z leve, z desne nam tako prijazno pozvnanjo k ravji zvonci. Dospeli smo v pravi planinski svet. Pot nas vodi z enega «rovta» na drugi. Na Belejevem rovtu se nekoliko pomudimo pri koscih, ki so v senci povzivajo kosilo ter z zadovoljnostjo opazujejo, kako hitro se suši dišeča seno pod pripekajočim solncem. Studenec nad Belejevim rovtom nam da okusne vode. Pa le naprej! Malo pota po kamevju in pred nami se razgrne Zabrezniška planina s svojimi pastirskimi kočami, pri katerih imajo turisti pa tudi domačini običajni odmor. Tudi nam se dobro prikaže počitek in poleg počitka založaj raznih jedi, ki so nam jih spravile v nahrbtnike skrbne gospodinje, žene, sestre itd. Z vodo bližnjega studenca gasimo žejo. Gledamo na vse strani, a najrajši nam obstaja oko dol ob prelepem Blejskem jezeru. Dal naše družbe se dvigne in krene naprej. Drugi pa si privoščimo še četrt ure odmora, nato se otovorimo z nahrbtniki in tudi polagoma odrinemo kvišku.

Na desno se nam ponuja razgled na Zelenico in Begunjico. Ob naši levi se vedno bolj krči lesovje, prehaja v grmičevje in naposled popolnoma izgine. V treh velikih ovinkih križamo zgornje pobočje Malega Stola. Popoldansko solnce nas že v hrbte, kamenje se nam vali po strmi poti pod nogami. Naš proviantni mojster peša tuintam, pa zopet se ojnauči in jo s sokolske vztrajnostjo reže za nami. Vse skupaj pa nas tolaži sladka misel, da se bliža precej naporna pot svojemu korcu. Dospemo do ovčarske kočice, zložene iz kamenja, in se zleknejo po vabljivi tratini, ki še širi pred kočo.

Četrt ure odmora. Sedaj pa le naprej! Nekaj ovinkov in gori v višavi se nam prikaže lična stavba Prešernove kočice. Ob strehi se gibljejo v večerni sapi pestrobarvani balončki, pred kočo pa stoji večja gruča planincev in planink, ki so že pred nami dospeli gori. Med njimi opazimo tudi

več deklet v naročni noši; to so pridne gospodične iz Kranja, ki so z gospo dr. Kušarjevo že pred dvema dnevoma prišle v kočo, da ondi uredijo vse potrebno za dostojen sprejem gostov.

Konec pota za noč. Ze nas sprejme koča v svoje gostoljubno okrilje, kakor nas je gostoljubno sprejela in pozdravila gruča planincev pred kočo. Preoblečemo se, preobujamo, pa sedemo v jedilni sobi za mizo. Postrežljive gospodične nam hero naše želje že z obraza. Temu prineso čaja, če treba, tudi tri porcije, drugemu penec ga budjeviškega piva, tretjemu okusnega Kuntovega cvička ali socnega bizeljca. Za večerjo je pripravljena tolstá kostrnova pečanka.

Jedilna soba se polni z gosti. Treba, da je človek oprezen in da skrbno čuva svoj sedež, sicer mu ga takoj prevzame drugi. Vedno prihajajo še gostje, z vseh vetrov, s Koroske, s Primorske, s Kranjske. Seznanimo se drug z drugim, ako traba tudi pobratimo. Zidana volja zaveje po sobi. Oglasi se narodna pesem; pevci pri mizi ob oknu se kosajo brez zavisti s pevci pri mizi ob vratih. Šala pobija šalo, dovtip sledi dovtipu. Prvo besedo ima pri burkah neki hudomušnež doli izpod Gorjancev, ne vem, kako se že piše ta človek srečnega temperamenta. Narodno petje pa vodi s prirojeno sprtnostjo doktor Tine iz Kranja. Kdo bi pri taki zabavi mislil na spanje! Pa šepav je trudom, da mu lezejo oči skupaj. Sa bo že doma naspal. In tako nam hitro mineva ura za uro.

Komur je pa pretoplo v sobi, pa hajdi pod milo nebo. Solnce je zašlo. Nisem videl še kmalu tako lepega zahoda. In še razklada mehka poletna noč svoja čude. Po jasnem nebu pa zaspano vesla blede mesec. V gručah se zbirajo planinci zunaj kočice, pa tukaj pojo, ali se čudijo prekrasni lepoti čarobne planinske noči, ali gledajo doli v doline na vedeje skupne ljudi in ugibljejo, kateri kraj bi bil to, kateri pa oni. Naravnost bajen je pogled na kolodvor na Jesenicah, kjer miglja v lepih črtah nešteto luči.

Jutro se bliža, zvezde izginjajo, luna jemlje slovo. Večina planincev se odpravlja na Veliki Stol, da ondi pričaka solnčnega vzhoda. Ze se razločijo iz temine višji vrhovi, veličastno kipi v nebo Triglavska skupina. Nebo rdi, polpetih je že, solnce mogočno priplava tam izza Savinjskih planin. Razgled postaja vedno lepši, vedno jasnejši, megla po dolinah se izgublja. Glej ga tam v daljavi Velikega Kleka, o katerem je dvomil neki priznani turist, da bi se videl s Stola. Videti je tudi vrhove v Turah, a najlepše je opazovati vrhove v Savinjskih planinah, ki se kapljeje v žarkih jutranjega solca.

Na vrh Velikega Stola vedno dohajajo nove skupine planincev. Mično jih je gledati, kako stopajo po robu Malega Stola in se vedno bolj bližajo vrhu Velikega. Med planince se doli na Malem Stolu pomešavajo tudi tolpe ovac, da je slika tem mikavnejša.

Razvija se najlepše planinsko jutro. Množica, ki ga uživa z vso dušo, raste od trenutka do trenutka. Tam ob koči pa se zopet neutrudno gibljejo gospod čne, da postrezajo ljudem s čajem, pivom, vinom i. t. d. V globeli pod kočo postavi mal, zajetu mož velik kotel, obesi ga na železen drog, zakuri pod njim in začne pripravljati pristni loveški golaž po vseh pravilih nimrodske kuharske umetnosti. Ljudje obstopajo zagorelega kuharja, delajo opazke, a mož se ne da motiti, vidi se, da je strokovnjak v tej stvari. Kaj tudi ne. Saj je že tolikokrat pripravljaj enako jed za najbolj razvajene loveške zelodce doli v romantičnem Udnem borštu pri Kranju. Sedaj pa že tudi veste, kdo je ta kuhar. I, gospod Nande Polak iz Kranja, tisti, ki je pred kratkim postavil tako lep stolp doli nad Kokre na Pungtu. Golaž je gotov, gospodične romanajo h kuharju s krožniki, da ga razpečajo med lačne planince. Fotografji marljivo napravljajo vsakovrstne slike. BHRu kočice zaplajola mogočna trobojnica.

Bliža se deseta ura, planinci se zbirajo po bregu ob koči in rad kočice. Nad nami sinje poletno nebo, okrog nas prelep planinski dan, na vse strani jaseen razgled. Zazvonci cerkovník, prične se sveta masa, katero služi gospod Jaka Kleindienst, župnik v Begunjah. Nad petsto ljudi se udeležuje svetega opravila. Kako pestra slika. Ljudje najrazličnejših stanov, največ seveda domačega krepkega kmečkega ljudstva. Esi stoje, drugi sede, tretji se naslanjajo na svoje palice. Nedožni otroci, brstna mladina, zagoreli možje, starci z osivelimi glavami — vsi pa okrašeni s planinskim cvetjem, s planinkami, slečem, murkami i. t. d. — so tu zbrani v iskreni molitvi in prosijo Boga, naj da novi stavbi srečo in blagoslova. Ničte se ne gane, sveti mir vlada med množico; le zvonček oznanja glavne dele svete mase, vrh Malega Stola odgovarjajo zvončki mogočni strel iz puške. Pogled na to pisano množico pri masi na Stolu ostane vsakemu udeležencu v neizbrisnem spominu. Nehote sem se spomnil pri tem prizoru lepih slik, ki nam predstavljajo znano zgodbo o Jezusovi pridigi na gori.

Po masi nagovori gosp. Jaka Kleindienst navzoče. Izročá kočice božjemu varstvu, pa tudi varstvu nesmrtnega moža, čigar ime nosi — Prešerna. Z vnelo besedo vzpodbuja navzoče, naj tako ljubijo svoj svet slovenski kakor ga je ljubil Prešeren. Saj je ta svet tako neskončno lep, in pogled s Stola nas uveri, da je ni kmalu zemlje, ki bi se po le-

poti mogla meriti z našo. Duševnikove rodoljubne besede očitno vplivajo na zbrano množico. Nato g. J. Kleindienst blagoslovi kočice.

Načelnik kranjske podružnice gosp. profesor Tone Zupan pozdravi vse navzoče, zlasti zastopnike osrednjega odbora, trziške, tržanske, celovške, kranjskogorske in idrijske podružnice in počá v kratkih, preciznih besedah zgodovino gradbe Prešernove kočice. Našteje glavne dobrotnike kočice, ti so: umrli Janko Majdič iz Kranja, ki je zanjo volil nad 2000 K, Kreditno društvo v Kranju, ki je prisloščilo na pomoč s posejilom, meščanstvo v Kranju, zlasti ondotne gospe in gospodične z gospo Marijo dr. Kušarjevo na čelu; domačini pod Stolum, v prvi vrsti gospodična Ivanka Jegličeva, ki je v Kuntovi gostilni na Selu neumorno nabirala prispevkov za kočice. Proglašá kočice za otvorjeno in želi, da napoči sedaj nova doba razvoja turistične v doslej precej zanemarjenih Karavankah.

Predsednik osrednjega odbora, g. dr. France Tomineš iz Ljubljane, častita kranjski podružnici, ki je postavila kočice z mnogim trudom in velikimi žrtvami, in primerno povdarja, da si je največ zaslug za novo stavbo pridobil njen načelnik g. profesor Tone Zupan.

Na poziv g. župnika J. Kleindiensta zakličejo navzoči navdušeno trikrat „Slava Prešernu“!

Konec slavnosti. Večina planincev prične odhajati v dolino, nekaj pa jih še ostane v koči, da se pozabavajo v prijateljskem krogu.

Prešernova koča na Stolu! Vsak tvoj kamen, vsak tvoj les je porošen od znojnih kapljic navljivih delavcev. Velika moč in mila, pa tudi velik blagoslov počiva v teh znojnih kapljah. Tako se mi zdiš, ti koča, kakor bi hotela reči: poglej me pa vidiš, kaj dosežeš z vztrajnim delom in trudom. Kot znak dela mi bodi srčno pozdravljena, saj pomenjaš v našem turističnem delu velik korak naprej. In tako bodi! V delu in trudu naprej po začrtani poti v prosep našega planinstva, v varstvo in čast naše svete domačije.

Ravnokar je izšel

5. snopič „Več luči!“

pod naslovom

Štiri črtice

namreč:

Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „neboško kraljestvo“.

Kraljevič in berač.

Spisal Mark Twain.

Cena broširan 40 vln., trde vezan 60 vln.

Gospodarski del.

Bolehanje govedí na vnetju črevesa.

Po naših pokrajinah in tudi preko mej naše domovine je med govejo živino zelo razširjena bolezen, takozvano kronično črevesno vnetje, ki je po svojih znakih zelo podobno črevesni sušici, jetiki, ali — tuberkulozi. Razlikuje se pa od te v tem, da jo povzročajo drugače glivice ali bakterije. Tej bolezni, ki v toliki meri škoduje našemu kmetovalcu, so podvržene zlasti krave od 2 — 6. leta, manj starejše. Pri juacih in bikih najdemo jo le izjemoma. Iz tega sledi, da se ne širi omenjena bolezen po plemenskih bikih, kakor nekatere druge bolezni, in kakor se je to prvotno mislilo. Le redke obohi le ena krava. V več repov broječih hlevih opazujemo, da je kar 5 do 10% vse živine okužene. Tudi ni omejena na gotov letni čas, ampak nastopa posvami in poleti, bodisi, da jo gonijo na pašo. Vendar zatrujejo strokovnjaki, da se pojavlja bolj pogosto pozimi in tedaj tudi z vidnejšimi znaki. Prvi znak omenjene je, da daje obolela krava oddnedodne manj mleka. Dasi ravno povzijejo take živali dosti krme, prično hirati in krave, ki so bile poprej dobro rejene, postajajo maršave in suhe. Diaka ne pada več tako gladko po telesu, ampak štrli po koncu. Poprej voljna koža, se sedaj tesno drsi ogrođju. Oči postajajo motne in upadle. Tem znakom se pridruži še driska. Odpadki so tekoči, zeleno-rujavkaste barve, razširjajo pogostokrat prav neprijeten duh, ter vsebujejo precej neprebavljene krmila. Okužene živali popijejo izvenredno veliko vode. Množina mleka je vedno manjša in se v posameznih slučajih, predno živalce pogine, popolnoma posuši. Mnogokrat se bolezen brez pravega vzroka izboljša, zlasti če premanimo krmo ali prestavimo živalce v drug hlev, toda čes več ali manj časa nastopi se huje nego prej.

Dasi je živinozdravniška veda tokom zadnjih let zelo napredovala, ji ni moč to bolezen odpraviti docela. Te bolezní bakterije so tako globoko zarile v črevesno sluznico in v limfatične žile v črevesu, da kljubujejo tudi najmočnejšim razkužilom. Nimamo pa posebnega sredstva, ki bi jih zameril, ne da bi pri tem poškodoval črevesne sluznice. Edino, kar moremo za omejitev te kuge storiti je, da odstranimo obolelo žival od zdravih ter jo dame

mesarju. S tem je, kolikor mogoče dobro vnevtimo in preprečimo, da se bolezen ne razširja. Ostraniti pa moramo iz hleva tudi steljo in vse odpadke, ker se v teh nahaja velika množina bakterij. Stajo bolnega živinčeta, jasti in vso okolico moramo dobro očistiti in prebeliti z apnom. Če hlevov dobro ne razkužimo, nam odprodaja sama veliko ne pomaga. Kako se razširja ta bolezen, ali po krmi, ali na kak drug način, še ni popolnoma dognano.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori trinajsti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. g. g. sester iz reda sv. Franciška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnarstva z bolniki, spisa in računstva, vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mekarstvu, vrtarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnarstvu z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditve nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — V aka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji kvi, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi prikrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnem ovira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati citati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se posljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 31. julija 1910.

Plemenske bibe po zlihanj oca bo razdeljeval deželni odbor kranjski tudi letošnje jesen. Prošnje naj se vložijo pri deželnem odboru v Ljubljani do 20. avgusta t. l. Živinorejskim zadrugam bo deželni odbor prispeval polovico, občinam in zasebnikom pa tretjino kupnine.

Nakup mladih bikov. Deželni odbor kranjski nakupuje za deželno pristavo mlade bibe vseh treh v deželi priznanih pasem, to je pingavske, simondske in sive. Biki ne smejo biti mlajši od pol leta in ne starši nad poldrugo leto. Ponudbe naj se takoj posljejo deželnemu odboru v Ljubljani. Ponudijo naj se samo lepe živali brez hib, da se ne bodo deželni večaki pri ogledu zastoj trdili.

Semenj za ječmen. Dne 23. avgusta 1910 se vrši v Miskolcu semenj za ječmen. Vzpored in izpisek iz poslovnega reda sta na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Mednarodna razstava v Londonu 1910. Kakor se naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se bo v času od 3. do 10. septembra t. l. vršila v Londonu 18. mednarodna razstava za pekarstvo, slaščičarstvo in sorodne obrti. Zaradi zagotovitve določenih prostorov se je treba kmalu prijaviti. Dopise je poslati na naslov H. S. Rogers, Assistant Manager and Secretary of The Trades Markets and Exhibition, London, E. C. Palmerston House, old Broad street.

Zakupni razglas. C. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani zakupni razglas c. in kr. intendance 3. voja v Gradcu glede zagovitve sena, slame, drv in premoga za leto 1910/1911. Ponudbene razprave se bodo vršile v različnih krajih v času od 16. avgusta do 16. septembra 1910. Zakupni razglas, ponudbeni vzorci in splošni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Snažnost izvratno vpliva na rast prašičev. Poizkusi in izkušnje nam to potrjujejo. Štiri prašiče enake velikosti so krmili skozi šest tednov popolnoma enako. Dva izmed njih so vsak dan z vodo in krtaco dobro osnažili, a druga dva so pustili umazana. Ko je čas šesttedenske preizkušnje potekel, so tehtali osnaženi prašiči 25 funtov več kot umazani.

Slabe sadje, ki odpada, predno je zrelo, se mora porabiti, da se uniči s škodljivimi mrčesi vred, ki se mu škodovali. Kdor to vsak dan po-

navlja, bo morebiti že v prihodnjem letu opazil vpliv svojega dela. Za pobiranje sadja se lahko uporabljajo majhni otročiči, ki so drugod povsod na poti.

Tedenski sejem v Kranju dne 1. avgusta 1910. leta. — Prignalo se je: 170 glav domače goveje živine, 38 glav bosanske goveje živine, 15 glav goveje živine hrvaške, 13 domačih telet, — hrvaških telet, 134 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 46 domačih ovac, — hrvaških ovac, 4 koze, — buš in — bosanskih volov. — Pitani vol 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 10—, proso K 7—, rž K 8—, oves K 7-50, ajda K 7—, repno seme K 40—, fižol ribničan K —, mandalon K — koks —, krompir K — za 50 kg.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu juliju 1910 je 261 strank vložilo 134.352 K 74 vin. 326 strank je dvignilo 124.972 K 62 vin. 12 strankam se je izplačalo posojil 27.400 K — vin. Stanje hranilnih vlog brez kapitalizovanih vlož. obr. 4.481.405 K 28 vin. Stanje hipotečnih posojil 2.987.451 K 13 vin. Stanje občinskih posojil 475.516 K 86 vin. Denarni promet 329.640 K 34 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juliju 1910 je 256 strank vložilo 165.586 K 53 vin. 267 strank vzdignilo 163.636 K 45 vin. 28 strankam se je izplačalo posojil 32.100 K — vin. Denarni promet 633.966 K 49 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juliju 1910 je 136 strank vložilo 36.231 K 70 vin. 174 strank vzdignilo 42.705 K 06 vin. 5 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 9.200 K. Stanje hranilnih vlog 1.981.405 K 42 v. Stanje hipotečnih posojil 1.516.266 K 80 vin. Denarni promet 158.194 K 58 vin.

Godovi prihodnjega tedna:

7. Kajetan, Vidojka; 8. Ciriak, Larg in Smaragd, Godecslav; 9. Roman, Emigdy, Ljubina, Ratbor; 10. Lavrencij, Hugon, Ozrin, Jurica; 11. Tiburcij, Suzana, Bolemir; 12. Klara, Hilarija, Tekan, Slavomir, 13. Hipolit in Kasijan, Radegunda, Gostimir, Svetopolk.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

10. v Dobu, v Železnikih, v Kamnigoric.

Umetnost in književnost

Nova umetnost. Na Bledu poleg poste v izložbi gospoda Otona Wöflinga je g. Fran Rojec iz Radovljice razstavil dve plastični podobi, ki sta sestavljeni na poseben nov način iz naravnih predmetov v naravnih barvah. Podobi predstavljata »Božič« ali »Spečo naravo« in »Veliko noč« ali »Vstajajočo naravo«. Osredje vsake podobe tvori palček, oblečen v obleke, ki je sesita iz blaga, iz kakršnega se dela obleka za ljudi. Pri prvi podobi je palček zavil v zimski plašček s kapico čez glavo, čez levo ramo nese smrečico za božično drevesce z desno roko pa drži košarico, ki je težko obložena z lispona za božično drevesce in na tem lispu čepiti dve ptičici, kakršne peke iz testa o Božiču na Dolenjskem. Vsa okolica je pokrita s snegom. Druga podoba, ki je par prvi, je bila letos spomlad razstavljena v Radovljici in je nam že nekoliko znana iz »Gorenjca«, ki je takrat prav pohvalno pisal o njej. Pri tej podobi sedi palček na blede modrikastem račjem jajcu in nabija s kladivom po rujavo rdečkastem kurjem jajcu, iz katerega sila rumenkasto, čivkajoče pišče. Okrog palčka je v lepem naravnem slogu ravščeno razno bratje, kakor mačice ter leskove in jelšave vejice z obroški, a iz tal poganja trava in prvo pomladansko cvetje. Na desni strani je še golo, z mahom poraščeno hrastovo drevo in v ozadju se vidi s snegom pokrito gorveje. Po bratju in cvetju mrgole razne žuželke, ki se dobe v naravi o Veliki noči. Tu se vidijo trije pisanokrilni metulji, krošči, črnatji, čebele, mravlje in dr. Razstavljene podobi imati to posebnost, da so vsi predmeti, ki ju tvorita, nabrani v naravi in so vsi v pristnih naravnih barvah in oblikah. Tudi okvirja, ki sta narejena iz trdega hrastovega lesa v naravni barvi, sta okrašena z naravnimi predmeti. — Ti podobi bodeta gotovo posebno zanimali prijatelje narave, ker sta prvi te vrste, in bili bi v okras vsaki boljši stanici, pisarni in dyorani. Na prodaj nista, pač pa služita kot vzorec in se zamore take podobe naročiti pri izumitelju v Radovljici.

Dopisi.

iz tuhinjske doline.

V Smartnem nas zapusti naš stari učitelj g. Fr. Zore in gre v zaslužni pokoj. Da bo vsak izmed faranov težko pogrešal tega moža, ki je čez 53 let pri nas učiteljeval, je jasno. Saj mož je bil blaga duša skozinokov, desna roka v vseh občinskih opravkih in nam Tuhinjcem vedno dober in edini svetovalec v vseh stvareh. Oba njegovem odstopu mu želimo vsi njegovi učenci, saj smo skoro vsi, kar nas je šmarskih faranov, da bi mu bilo dode-

ljenih še mnogo let in v njegovih starih letih naj ga blaži zavest, da njegovo življenje, ki ga je žrtvoval nam, ni bilo zastoj! Sedaj se sveda veliko vprašuje o njegovem nasledstvu. Zelo veliko se govori o tej stvari, a za nas je za vsakako najbolj aktualno to, da hoče biti Zoretov naslednik zgor. tuhinjski Malenšek. Mi sicer ne damo dovolj na te govorce, ker se živimo precej pod utloma prejšnjega Malenškovega govorjenja in zatrevanja, da on ne gre v Smartno za cel svet, ker Smartnani za njega niso ustvarjeni. Toda to, kar se zadnje čase čuje izza kulisa, pa nam vedno bolj vsiljuje prepričanje, da so se Malenšku res jele cediti sline po nasi bodoči dvorazrednici. O tem vedo že tudi Zg. Tuhinjci, in da so veseli, to se samoobsebi razume. Besede: »Hvala Bogu da bo šel Tega se pa kaj radi iznebimo i. t. d.« se čujejo povsod. Da so šmarski farani Malenska vse prej, kakor veseli, je jasno. Ker smo pa mi prepričani, da g. Malenšek gotovo ne bi imel rad, da bi mu pripisovali še tisto lastnost, kakor onim, ki drugače delajo in mislijo, kakor pa govore in se kažejo boljše, kakor pa so, ga pozivljamo, naj odkrito se enkrat pove, da ne mara priti v Smartno, da bodo ljudje rešeni iz sedanje slabe volje. To bo za g. Malenška dobro. Ker osebna čast je pač vsakemu, kakor tudi njemu, draga in veseli bomo pa tega tudi mi, ker bomo videli, da nas naše dobro mnenje v g. Malenška ni varalo in ker bi v nasprotnem slučaju bili prisiljeni začeti boj, pred katerim naj ima g. Malenšek, in to mu povemo prav na uho, rajše poprej nekoliko pozornosti. Za danes same to!

Špitalič. Majhen in neznan je naš kraj, a tembolj interesanten in zanimiv po dogodkih, ki se tu dogravajo in katerih junak je vedno naš Mezek. Ta človek je skrajno prepirljiv in sirov in vse prej, kakor pa župnik. Sedaj se je zopet spravil s svojo brutalno sirovostjo na svojega soseda g. Fr. Erzina, gostilničarja. V terek zjutraj je prišel navsezgodaj nad njega z običajnim namenom, da bi se z njim prepiral. Ko začne s svojo karakteristično modo, katere bi se vsakdo sramoval, napadati g. Erzina, mu je ta, ki ima pač vse boljše nazore s krš. auskem življenju in poštenosti, kakor pa župnik, s pravo, njemu lastno primitivno bistroumnostjo zasolil par takih, ki bi spravile v pravi tir vsakega še tako podivjanega človeka, a pri župniku so bile brez up:ha. Med drugim mu je Erzina rekel tudi to: »Vsak župnik zjutraj najprej bere mašo in šele potem ima druge opravke, vi se pa takoj, ko vstanete, pridete prepirat in zmizjat! Če smatrate vi to za pravo, ne vem, jaz in vsak pošten kristjan gotovo ne!« Tudi to ni dosti izdalo, župnik je bruhal dalje. Prideta pa včasih tudi oba s kuharico, ki igra v fari vlogo nekakega generala, v župnišču pa se mako bolj imenitno vlogo, ki jo nekoliko pojavi slučaj pred par dnevi. Ko jih je bil g. Erzina zadonjil enkrat že sit in jim povedal, da so vrata za to tukaj, da se tudi lahko ven gre, je vzel župnik kuharico, rekoč: »Pojd' z mani, gremo!« Lju lje pa, ki se jih v takih prilikah vse polno nabere, so v svoji hudomušnosti rezali prav fine dovtype, med katerimi je tudi ta: »Poglejte, pogledajte, kako ata peljejo mamo!« Smeha sveda ni manjkalo. Kake priimke daje župnik ljudem, kadar mu ni kaj prav, naj pojasni sledeči slučaj. Ko se je neko dekle, ki je v Marijini družbi, vračalo od dela v graščini, kjer je bila najeta, mimo župnišča domov, jo je župnik obsul s sledečimi priimki: »Ti delaš v graščini, ti si k . . . , tyoja mati je bila k . . . , k . . . rodi k . . . !« i. t. d. (besed ne izpišemo, ker imamo o dostojnosti drugače nazore, kakor Mezek.) Pa tudi z lekarno se baje peča Mezek. Ko je prišel Erzina pes v župnišče, je župnik pretil Erzina, da bo zastrupil psa in kuharica je trdila, da ima župnik res v kleti strup. In sedaj so bili psi res zastrupljeni; kdo je to storil, to še ne vemo, a ljudje govore različno. Ali župnik res ne pozna nikakih mej? Ali res meni, da je njemu vse dovoljeno? In, g. dekan in visoki knž. škof. ordinarjat, kakšne pojme imate vi o pravem dušnem pastirju? Med ljudstvom vre, nezadovoljnost narašča danna-dan in vseh edino upanje je še, da bomo kmalu rešeni od tega človeka, ker drugače si bo ljudstvo samo iskalo pravice! Ker smo prepričani, da nas gospodje razumejo, ne govorimo dalje, a če ne bode bolje, bode zagrmelo in zagrmelo bode tako, da se bodo Mezeku stresla tla pod nogami in bo prišel do prepričanja, da tudi priprosto ljudstvo pozna meje obzirnosti, do žegnane kaste. Govorili smo!!

Is Železnikov. Vodja naših vrlih Čukov, župnik Marčič, je zašel v blato in vsak poizkus se izogniti, je brezuspešen. Vedno in vedno ima opraviti z njegovimi ljudmi orožništvo, kar Valentina silne jezi. Zato pa si je dal dutka v nedeljo pri pridigi ter izlival svojo jezo nad orožniki, dasiravno so popolnoma nedolžni. Ako dobijo orožniki naznanilo, da so čuki ribe lovili, pekli in jedli, je njih dolžnost, preiskavati stvar in ravno tako tudi, ako so obveščeni, da so Čuki srnjaka iz kože dajali, pekli in jedli. No, končno če »stvarca« ali kunstni Luka Markelj hoče svojim pristavem malo postreči ter jim da zraven zaseko, ker klerikalci že vedo, kaj je dobro, in zato to tudi orožniki izvedo, ni potreba, da bi se jezil župnik Marčič, ker dokazano je, da jeza škoduje. Ronovcov Tomček bi se tudi rad zmazal, toda ne bode slo, ker Putovc, njegov sin in drugi še vsi živijo in bodo pričali, kaj vse uga-

njajo naši Čuki. Tudi Renovec sam se je pravej opekel nad Glavanom ter je gotovo pozabil na pregovor: «kdor drugim jamo koplje, sama vanjo pade». Šrajnarjeva Anica pa kaj rada pocuka organista za rokov in s tem takoj povzroči prepri pri drugih pevkah, katere so vse do ušes zaljubljene v njega. Kdo se more potem uditi, ako v takem slučaju orglje zahrešči in se glasovi zmedejo ter nastane prava mačja godba. — Na slavnost bralnega društva ni bilo pri Lukelnu nič zastave izobešene in le čudimo se, da ni kaka kika visela iz strehe v znak, da je v tej hiši zmagala kika in da se mama nič ne bojuje liberalcev, ker zdaj celo sami «ata» Čoč pošiljajo po meso za svojo družino. Kako zelo se zdaj, kar sami gospodarijo, mama povzdignili hišo, bi nihče ne verjel in le škoda, da jo ne morejo še blizu župni ča prenesti. Tudi Lukelnova Rezika je postala zelo ošabna in nje podpis se glasi od sedaj naprej «klerikalka», na kar je Rezika jako ponosna. To dično dekelce po vsej pravici lahko pričakuje, da jo vsled nje odločnosti in značajnosti pride snubit iz Rakovnika kak Šoškov Miha ali pa Muhen, ker sta oba iz boljših (?) hiš doma in dobra katolici. Dober tek!

Is Železnikov. Izvedeli smo, da se je čutil gospod Fran Tavčar v Selch užaljenega, ker se je pisalo v «Gorenjcu» med novicami iz Železnikov, da se je vršila veselica «Orlov» v gostilni «pri vrlom značaju». Gotovo pa pri tem ni bil namen gospodu Tavčarju delati krivice, saj je vobče znano, da se v Tavčarjevi hiši nabijajo napredni časopisi in da tudi ne podpira nikakih klerikalnih društev. Kljub temu, da napravljajo klerikalci pri njem veselice, smo prepričani, da ne bode izginilo iz hiše napredno časopisje, in ravnotako smo tudi prepričani, da ostane gospod Tavčar naprednega mišljenja, zato pa izraz «pri vrlom značaju» ni smatrati kot ironijo. Ako selški klerikalci mislijo, da bodo s prirejanjem veselc v njegovi gostilni dobili g. Tavčarja na svojo stran, se presneto motijo. Kakor se ne branijo duhovniki liberalnega denarja, tako tudi ne bi bilo pametno, ako bi trgovec odklanjal klerikalen groš. Klerikalci, kar obrišite se pod nosom, ker značaj, kakar je oni gospoda Frana Tavčarja, z veselnicami se ne boste kupili.

V Kranju, dne 6. avgusta 1910.

Sklicanje deželnih zborov, delegacij in državnega zbora. Iz poljskih krogov je zvedela „Hrvatska korespondenca“, da se skliče istrski deželni zbor tudi v slučaju, ako ne pride do sporazumljenja med Italijani in Slovenci, odnosno Hrvati; češki deželni zbor pa da se skliče le v slučaju, ako se posreči posredovalna akcija veleposestnikov obeh narodnosti, da se rešijo vsaj najnujnejši predlogi. Za sklicanje deželnih zborov je določen 20. september. Sklicanje delegacij je določeno na 4. oktobra. V delegacijah se bo najprvo razpravljalo o ekspozeju zunanjega ministra grofa Aehrenthala in se izvrše volitve odsekov; plenarno zborovanje je določeno šele za sredo oktobra. Državni zbor se skliče med 14. in 18. oktobrom. Državnemu zboru se predloži proračun, ki se že sedaj izdeluje v finančnem ministertvu. Med tem časom so bodo poizkusile posredovalne akcije med Čehi in Nemci. Proračunski odsek bo zboroval tudi med božičnim zasedanjem deželnih zborov. Da bo to zborovanje omogočeno, se namerava odrediti, da bi odložili oni državni poslanci, ki so obenem deželni poslanci, svoja mesta v proračunskem odseku v slučaju, da bi se v jesenskem zasedanju še nadaljevala obstrukcija tudi v proračunskem odseku, se govori, da razpusti vlada državni zbor in da bo vladala na podlagi § 14. Volitve se na to razpišejo in se vrše takoj po novem letu.

V vespolski stranki je prišlo do razdora. Poslanec German, ki je bil do nedavno temu predsednik vespolske frakcije v poljskem klubu na Dunaju, je bil izključen iz stranke, ker delajo na to, da bi se osnovalo novo stranko.

Štiridesetletnico, odkar je bil v Avstriji odpravljen konkordat, smo obhajali minulo soboto. Dne 31. julija 1871 je bila Avstrija prosta papeževe vrhovne vlade. V štiridesetih letih se je izpremenilo le toliko, da komandira v Avstriji namesto papeža dr. Gessmann, ki je še nekoliko bolj papeževski.

V bosanskem saboru je šolski odsek sklenil, da ne subvencionira v Bosni nikakih šol, na katerih ni učni jezik hrvaški ali srbski. Vlada je bila proti temu, da bi se znižale postavke za škofijska konvikta v Travniku in Sarajevu, po 30.000. Frančiskanskim zavodom so zvišali podpore, pa znižali škofijskim.

Deželni sabor Bosne in Hercegovine konča v kratkem svoje prvo zasedanje. Delovanje je bilo zelo uspešno. Kakor povsod, tako so se pokazali tudi tu klerikalci v pravi luči. Med hrvaškimi poslanci sta dve stranki, klerikalna Stadlerjeva grupa in napredna Mandičeva grupa. — Skof Šarič je izjavil, da obstoji samo narod hrvaški ter da se ne sme priznati civilice in zastave bosanskih Srbov. Mandičeva grupa in Srbi so se ožje oklenili med seboj in vsi obsojajo protislovansko taktiko klerikalne grupe, ki razdira slogo med Hrvati in Srbi in služi s tem edinele dušajski in budimpeštanski politiki.

Dogodki v Španiji. Španski klerikalci sklicujejo za prihodnjo nedeljo v S. Sebastiano veliko

protestno zborovanje proti vladi. Po vsej deželi širijo lepake, v katerih pozivljajo direktno na meščansko vojno.

V severni Ameriki so zopet hude rabuke med belokožci in zamorci. V mestu Palestine je bilo ubitih dvajset zamorcev in pet belih. Tristo oboroženih zamorcev iz sosednjih mest je odšlo svojim rojakom na pomoč. V mestecu Andersen so ubili najmanj 18 zamorcev, po nekaterih vesteh pa 30.

Nova perzijska vlada je predložila parlamentu program, ki obsega: Nameščenje svetovalcev iz zunanjih držav, preložitve močne vojske čete v glavno mesto, da se more po potrebi vojaščina odposiljati v pokrajino; reforma sodišč; ustanovitev kasacijskega sodišča. Na vprašanje o tuji vojaščini, ki je v deželi, je minister za zunanje zadeve odgovoril, da bodo te čete kmalu zapustile Perzijo.

V Hondurasu v centralni Ameriki je bil v pondeljek pri La Ceiba bitka med revolucionarji in vladnimi četami, v kateri je padlo 100 mož; dvesto je bilo ranjenih.

Glavo ustreljenega Jakoba Rožiča na Begunjščici našli čez leto dni.

Pred deželnim sodiščem je bila 2. aprila zanimiva obravnava. Zagovarjati se je moral Nemeč Pavel Esepas, lovec barona Borna, na katerem je ležal težak sum, da je ubil Slovenca Rožiča in mu potem odrezal glavo. Vsa slovenska javnost je bila o tem prepričana, vse je bilo radi te bestjalnosti do skrajnosti razburjeno. Obtoženi Eisenpass pa je bil obsojen samo na 14 dni zapore, ker sodišče je bilo ranenja, da je ubil Rožiča slučajno, brez sovražnega namena, a glavo Rožičevo da je požrla kaka zver!

Nihče ni tega verjel, ali: pravica je pravica in ljudje so sicer zmajevali z glavami, čudili se, ali molčali, potem pa tudi pozabili na celo zadevo.

Rožičeva glava — najdena.

Te dni sta se pa javila orožnika iz Trziča sodišču v Radovljici, da sta našla glavo na Begunjščici umorjenega Rožiča. Sodišča je odredilo, da se prenese glava v mrtvašnico v Begunjah. Glavo sta našla orožnika približno 1000 korakov od mesta, kjer so našli truplo umorjenega Rožiča. Glava je torej bila odrezana.

Nabajala se je nekako sredi «kopišt» Begunjščice v «grabnu», 229 m 20 cm pod onim prostorom, kjer so prejšnje leto našli truplo. Ležala je na levi strani, tako da je desna stran že vsa od dežja izprana in obeljena, na levi strani pa se drži še koža in lasje na polovico glave. Glava ima zadaj v črepinji luknjo v premeru okoli 6 cm. Zdrobljena je tudi leva stran spodnje čeljusti, medtem ko je desna stran in gornja čeljust cela. Tudi v levem sencu ima glava luknjo. — Čudni znaki!

Upamo, da ne bodo sedaj «izvedenci» več trdili, da se ni tu izvršil zahrbtni umor in da bodo prišli ti «izvedenci» do spoznanja, da na Begunjščici ni takih zverin, ki bi odgrizavale glave in nosile skrivati. Ljubljanske časnikarje pozivljamo, da naj pazno zasledujejo vso zadevo in da naj si dobro ogledajo dobljeno glavo. Uredništvo «Jutra» pa opozarjamo, da pripravi raspisano nagrado 100 kronic za najditelja glave. Vra orožnika bodeta prav hvaležna, če prav kmalu dobita nagrado. Eisenpassa so prijeli, pa jim je menda ušel. Kako se stvar razvije, bomo poročali.

Vabilo na naročbo. S 1. julijem smo pričeli drugo polletje tega leta. Ker je nekaterim potekla naročnina, zato prosimo dotične, da je obnove čimpreje, da se jim pošiljanje lista ne prekine. Ne moremo si kaj, da ne bi vnovič pozivljali, naj somišljeniki pridno agitirajo za „Gorenjca“, saj se pošteno trudimo, da nudimo svojim čitateljem, kolikor je v naših močeh. Zatorej, Gorenjci, naročajte in razširjajte svoj list!

Novičar.

Občinske volitve v Križih pri Trziču. Zadnji četrtak so se vršile v znamenju boja občinske volitve v Križih, pri katerih je znan devičarski general in zagovornik škofovih rdečih bukvic, bivši jeseniški župnik Zabukovec z vsemi svojimi kandidati sramotno pogorel. Četudi so se on in njegovi backi pekali nočindan okoli volilcev, jim lagali in izsiljevali pooblastila, delovali z vsemi njim prirojenimi sredstvi. Celu v volilni dvorani so agitirali in fabricirali pooblastila. Pa vse ni pomagalo nič. Zmagali so zavedni neodvisni kmetje s prešnjim županom, ki jim je blagor občine na srcu. Vsa čast jim, da se ne puste komandirati iz farovža, katerega morajo sami vzdrževati in plačevati. To je bila grda blamaža za župnika in njegove backe. Znani klerikalni konsumar Arhar je bil po končani volitvi ves proč.

Srebrno poroko sta včeraj obhaja na tihem in v krogu svoje obitelji g. Vinco Majdič, veleindustrijalec i. t. d. v Kranju, in gospa Matilda Majdič, rojena Kotnik. Pri tej priliki so jubilejnemu paru priredili uslužbenci g. Majdiča serenado, na

kateri je zapel tukajšnji čitalniški pevski zbor kot podoknico troje pesmic. Gospod jubilar je svoj personal tem povodom pogostil. In vse osobje je imelo ta dan prost. Naj bi jubilarja dosegla še zlato poroko!

Čestitamo! Naš vrli rojak iz Trboj pri Kranju, g. Valentin Zun, c. kr. finančni komisar v Logatcu, je prideljen v finančno ministertvo v nadaljne službovanje. To je izredna čast zanj, ki je meral toliko pretrpeti od gotovih ljudi. Gospod Zun je pred kratkim pridno deloval tudi v Radovljici, zlasti v občinskem odboru, zato so ga ondi izvolili častnim občanom. Ako povežemo, da g. Zun obladuje 8 jezikov, med njimi pet perfektno, smo povedali dovolj. Torej iskrene čestitke, prijatelj Zun!

Velika točnost deželne vlade. „Slovenski Narod“ piše: Dne 3. septembra 1906 je imenoval občinski odbor blejski za častne občane gg. Ivana Hribarja, dr. Andreja Ferjančiča, dr. Karola Trillerja, dr. Janka Vilfana in dr. Josipa Plemlja. Vsled pritožbe nekaterih klerikalnih volilcev je c. kr. okr. glavarstvo v Radovljici z ukazom z dne 6. aprila 1907 razveljavilo ta sklep in prepovedalo njega izvršitev, češ, da ni jasno razvidno, s kako večino so bili častni člani izvoljeni, je-li bila dotične seja sploh sklepčna i. t. d. Hkratu je zaukazalo c. kr. okr. glavarstvo, da se imenovane črta iz volilnega imenika I. razreda ter je tako prvozročilo, da so izpadle volitve v prilog klerikalnem. Zoper to postopanje okrajnega glavarstva pa se je zopet pritožila občina Bled na c. kr. deželno vlado in sedaj, čez tri in en četrt leta, je izšlo rzsodilo deželne vlade, s katerim se razveljavlja kot nezakonita odločba okrajnega glavarstva. Zares točnost, kateri bi bilo težko najti para v vsi naši, vsled polževega uradovanja prosluli administrativni birokraciji. Toda sedaj še nekaj! Dognano je torej, da so bili imenovani častni člani pravilno izvoljeni in da so imeli pravico udeležiti se dotičnih občinskih volitev leta 1907. Ker se jim je pa to protizakonito zabranilo, kar je brezdvomno uplivalo na izid volitev, smo radovedni, koliko časa bo rabila sedaj c. kr. deželna vlada, da razveljavi dotične neveljavne občinske volitve v občini Bled. Po našem mnenju najmanj vsaj sedem let, ako se ne bo zdelo umestno naprednim blejskim občanom, da stvar nekoliko — podkurijo.

Deželni odbor kranjski podpira germanizacijo. Dovolil le 800 K podpore nemškemu društvu „Schutzengelverein“, ki ima v Šiški pod vodstvom neke plemkinje zavod, v katerem ponemčujejo slovenske otroke. Društvo vzdržuje „Schulverein“! Torej roko v roki s Schulvereinom delajo klerikalci v kranjskem dež. odboru za germanizacijo... odkar dobiva klerikalna stranka Judeževe groše iz nemške kranjske „šparkase“! Škandal!

Narodno-obrambno društvo «Branibor» se je konstituiralo minuli ponedeljek. Za društvenega predsednika je bil soglasno izvoljen g. notar Aleksander Hudovernik, ki je obljubil v svojem nagovoru, da bo posvetil vse svoje moči narodno-obrambnemu delu ter prosil odbornike za požrtvalno delo. Podpredsednikom je bil izvoljen g. dr. Gregor Žerjav, tajnikom urednik g. Rasto Pustostemsek, blagajnikom pa g. profesor Anton Jug. Odbor je na to razpravljaj o velevažnem predlogu, ki ga je stavil predsednik Hudovernik, in o raznih drugih navetih. Vsi predlogi in naveti so bili v mentornem oziru po kratki debati soglasno sprejeti. Društvo «Branibor» započne v najkrajšem času svoje delovanje in nadejati se je, da bo to delovanje v korist in blagor slovenskemu narodu.

Narodno-gospodarski kongres. V dneh 14. in 15. avgusta se vrši v Ljubljani slovenski narodno-gospodarski kongres, katerega se v prav velikem številu udeleže — razen Slovencev — pred vsem Čehi. Za kongres sam ima dela v rokah pripravljalni odbor, v katerem so odlični Slovenci in Čehi. Da bo pa tudi za zunanji vspah kongresa preskrbljeno, se je osnoval v Ljubljani poseben odbor, ki bo preskrbel za stanovanja udeležencem, za sprejem i. t. d. Sestanku, ki ga je sklical g. župan Hribar, se je odzvalo veliko število povabljenih, med dr. dež. odbornik Jarc, obč. svetovalec Franchetti, za „Češkoslovenski klub“ poslanec dr. Novak, dr. V. Zupan, inšp. Růžička, V. M. Zalar, A. Pleško, dalje dr. Murnik, Krapež, Petrin i. t. d. V imenu g. župana, ki je odsoten iz Ljubljane, je otvoril sestanek g. dr. Novak, pojasnil je namen kongresa in je povedal, da so referati za Slovence že razdeljeni; poljedelski referat ima dr. Pegan, obrtniškega E. Franchetti in trgovinskega dr. Novak. Treba je pa tudi v zunanjem oziru poskrbeti za vspah kongresa, zato naj se osnuje poseben odbor. G. Franchetti predlaga, naj se izvoli za predsednika g. župan Hribar, za podpredsednika pa g. dr. J. Novak in dr. Pegan. Zaostale člane odbora se nominirajo sledeči gospodje: J. Růžička, Kregar, Fr. Breskvar, Stare, Primožič, Pleško, Štefe, Zalar, Krapež, Lilleg, dr. Windischer, Petrin, Mejač, Lončarič, Pust, Franchetti, poleg tega odpošljeta v ta odbor zastopnike trgovsko društvo „Merkur“ in „Češkoslovenski klub“. Konstituirali so se še posamezni pododbori, in sicer stanovanjski, sprejemni in časnikarski.

Nov projekt! Zatrjujejo, da ženijalni Gailhofer izdeluje nov načrt za bodočo centralo

kranjske elektrarne. Ta centrala bo stala v obližju vasi Globoko ob Savi v bližini Radovljice. No, to centralo prenašajo kakor mačka svoje mlade. Najprej Pavšlar, potem ob Završnici, dalje v Štengah ob Bohinji, sedaj pa pri Globokem. In kakšen bo konec?!

Glas iz občinstva. Piše se nam: Naravnost nesramno se mora zdeti vsakemu postopanje tvrdke Dolenz v Kranju napram slovenskemu občinstvu, ker na zadoji opomina v Vašem listu še noče odstraniti dvojzličnega napisa s svoje podružnice. Menda nasprotuje to pristnemu (?) germanskemu duhu g. Dolenza. Nesramnost tega postopanja leži ravno v tem, da g. Dolenz žali ono občinstvo, od katerega je do skrajnosti odvisen. Nikar pa naj gosp. Dolenz ne misli, da je s tem popravljeno vse, da ima na glavni trgovini nabiti napis, da prodaja čistilo za čevlje v prid «Družbi sv. Cirila in Metoda». To je le pesek v oči in binavstvo! Najbrže se bo g. Dolenz posmehoval tudi temu članku; a kdor se smeje poslednji, se smeje najbolj! — Podpirajmo v prvi vrsti zavedne slovenske trgovce, ki čutijo z nami!

Opozarjamo ponovno na današnji vrtni koncert orkestra «Sloga». Ker se je občinstvu ta orkester v teku zadnjih dveh let po svoji marljivosti zelo priljubil, je pričakovati, da razveseli občinstvo vrle «Slogaše» z mnogobrojnim obiskom. Nesebičnost orkestra pa nam zopet razodeva namen, v katerega se vrši koncert: plačati «Družbi sv. Cirila in Metoda» en obrambeni kamen. Kolikor nam je znano, so «Slogaši» že odplačali iz lastnega žepa polovico tega kamna. Taka požrtvovalnost vsekakor zasluži, da se jo podpira. Vsem meščanom, ki imajo količjak smisla za godbo, kličemo torej: na svidenje pri koncertu «Sloga»! — Koncert se prične, kakor iz lepikov razvidno, na vrtu gostilne g. Marije Mayer popolnoma točno ob 1/9. zvečer. Vrši se ob vsakem vremenu.

Čemu bi to? Te dni sem se vračal iz velikomestnega drendaja v mirno rojstno vasico. Čim bližje sem prihajal domu, tem nemirnejše mi je utripalo srce. Vlak ostane na postaji Kropa. Tu napojé železnega konja, zato stoji vlak delj časa. Pozorneje si ogledam postajo, a svojim očem nisem hotel verjeti. Neposredno pred seboj zapazim v mali razdalji tri bele tablice s sledečimi napisi: „Pachtgrund Industrie-Genossenschaft Kropp“, „Pachtgrund Debelak Lukas“ in „Pachtgrund Debevc Franz“. — Ker so mi bili ti napisi tuji, vprašam izpredvidnika, če ve, kdo ima te prostore v najemu. Mož mi pojasni, da je prva „kroparska žebelj. zadruga“, a ostala dva sta pa menda domačina, tam nekje iz Kamnegorice. To začuvši sem prav debelo pljunil ter sedel nazaj na klop — prav tja v kot, da nisem več videl slovenske „zavednosti“.

Redni občni zbor gor. akad. fer. društva «Vesna» se vrši v četrtek, 11. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih g. Marije Mayrjeve. Dnevni red: 1. čitanje zapisknika, 2. poročilo odbora, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti. Odbor «Vesne».

Kleparski mojster, kateri zna dobro delati proti solidnim cenam, bi imel mnogo posla, ako se naseli v trg Železniki pri Skofjiloki.

Valja tudi tu dvojnoročica? V kratkem smo čuli, da sta bila precej občutno kaznovana — v Ljubljani namreč — klobasar Andretto in sladščičar Gärtner, ker sta se pregrešila proti človeškemu želodcu. O hotelu „Union“ se čuje, da imajo tam neko zver v reji, „zelenega volka“. Bo li tu tržno nadzorstvo tudi tako strogo postopalo? Zahtevamo! Gostilničar

Huda jim prede! Čuje se, da je Katoliška tiskarna tako na koncu, tako v dolgeh, da si ni mogla drugače pomagati, kakor tako, da je odjedla „Učiteljski tiskarni“ zaslužek, ki ga je leta imela pri tiskanju vladnih tiskovin. Krščanska ljubezen!

Politični okraj kranjski steje po najnovejšem izkazu 53 073 prebivalcev. V zadnjih treh mesecih je bilo 89 porok. Rodilo se je 416, umrlo pa 333 ljudi, med temi je umrlo 115 otrok, starih do pet let. Starost 50 do 60 let je doseglo 85, čez 70 let pa 60 oseb. Za jetiko je umrlo 69, pljučnico 25, za davico 6, za oslovskem kašljem 1, za škrlatinko 13, povročilo je 4 oseb. Samomor, umor ali uboj se ni dogodil.

«Slovensko bralno društvo» v Trzinu priredi v nedeljo, dne 7. avgusta 1910 v gostilni gospoda Ivana Sajovca v Bistrici vrtno veselico. Vspored: Petje, godba in ples. Začetek ob 4. uri popoldan. Vstopnina prosta.

iz Škofje Loke. Škofjeloski Sokol je priredil v nedeljo pri gosp. Mariji Logondrovi v Stari Loki javno telovadbo z ljudsko veselico, katere se je udeležil tudi kranjski «Sokol» v jako obilnem številu. Telovadba je uspela zelo dobro. Posebno so ljudstvu ugajale skupine članstva in deškega naraščaja. — Po telovadbi je priredil veselilni odsek igre «V Ljubljano jo dajmo». Igralne moči so bile izborne, tudi režija je bila dobra. Po igri se je razvila živahna zabava.

Vsem enako! Pred nedavnim časom je bil prav občutno kaznovan sodnijskim potom nek uslužbenec «Zadružne Mlekarnice», ker je nepravično postopal z denarjem «zadruga». Znesek je znašal nekako 700 kron. Radovedni smo, ako bo «zadružna mlekarica» tudi tako strogo postopala s Kumpom.

V nedeljo vsi v Kranjsko goro, kor ta dan, t. j. 7. avgusta, se tam vrši nekaj izvanrednega, namreč «Borovski semenja», veselica, ki jo priredita kranjskogorska podružnica Ciril Metodova in Gasilno društvo. Veselica je nekaj prav posebnega, kar se ne vidi vsak dan. Stojnice z raznim blagom, paviljoni, tekmovalno kegljanje in streljanje, srečkanje, ples ter pestrobodne narodne noše, vse bo vzbujalo občo zadovoljnost in krasno petje bo budrilo udeležnike Občudovali bomo znano spretnost jeseniških sokolov v telovadbi. Posebna zanimivost bo tudi izpuščanje prvega borovškega zrakoplova. Ker se «Borovski semenja» kljub svoji zanimivosti vrši samo vsakih sedem let, naj nihče ne zamudi letošnje ugodne prilike.

Umrli je v Ljubljani znani narodni trgovec gospod Jernej Bahovec. N. v m. p!

Frestovoljno gasilno društvo na Zg. Berniku bode praznovalo dne 11. septembra t. l. slavnost ob priliki blagoslovljenja novega doma. Članska gasilna društva kakor tudi druga društva v okolici se uljudno naprošajo, da ne bodo na ta dan prirejala kakih veselice in slavnosti. Natančni spored slavnosti se objavi svojčasno. Odbor.

Nova Ciril-Methodova podružnica na Gorenjskem. Po dolgem času nam je vendar tudi na Gorenjskem zabeležiti lep vglad narodne zavednosti in požrtvovalnosti. Po prizadevanju gospej Omanove in Kalanove ter nadučitelja g. Azmana se je ustanovila za Begunje in Breznico lepa podružnica, ki že šteje nad 70 članov. Ustanovni občni zbor se je vršil dne 24. m. m. pri Šturmovih v Poljičah ob mnogobrojni udeležbi. Glavno društvo je zastopal potovalni učitelj Ante Beg. Naj bi nova podružnica budila tudi ostale gorenjske pokrajine na rodoljubno delo!

Kolodvorske restavracije na Jesenicah je prevzel g. Dolničar, restavrater v Trbovljah. Zdaj se gostu postreže tudi na slovensko zahtevo.

Iz Begunj nam poročajo: Naše vrlo gasilno društvo se prav marljivo giblje. Pretečeno nedeljo je to društvo priredilo lepo vspele veselico na takozvani «Ledevnici», to je v mičnem gozdiču med Begunjami in Radovljico pri Novi vasi. Da je veselica vspele v vsakem oziru tako lepo in dobro, gre pač prva zasluga našemu lepemu župniku J. Kleindienstu. Kajti očito je hujskal proti veselici in molil menda kar tri dni, da bi deževalo to nedeljo. Veselica je imela prav velikomestno obličje, kajti v petih šotarih so prodajale brhke in ljubke Begunjčanke vse, kar ti je želodec poželel, za zabavo so skrbeli neumorni tamburaši društva «Stol», boginjo plesa so dražili ciganski godci, a za smeh so mnogo storili policisti in sodnik, sodbe so bile naravnost «krute». Veselica je bila prav mnogostevilno obiskana, kajti poleg domačinov je prišlo mnogo Radovljičanov, Blejcev, Brezjanov i. t. d. Nikakor ne smemo pozabiti, da je begunjski mešani pevski zbor pod spretnim vodstvom našega nadučitelja prelepo prepeval ves popoldan. Prireditev je v vsakem oziru vspele dobro. Društvena blagajna je prav zadovoljna z dohodkom. Vrlim Begunjčanom kličemo: le po tej poti naprej! Konečno omenjamo, da priredi na ravno tem prostoru svojo prvo veselico novo ustanovljena «podružnica sv. Cirila in Metoda» Begunje-Breznica in sicer v kratkem.

V Predoljih pri Kranju je vnovič izvoljen županom deželni poslanec g. Ivan Zabret, tovarnar in posestnik.

Na Dolnji Dobravi pri Poljanah je v četrtek zvečer umrl Tomaž Miklavčič v starosti 77 let. Pokojnik ni bil zmežen branja in pisanja, vendar je bil začel na stara leta skladati pesmi v duhu narodnih pesmi. Eno je prinesel tudi naš list v začetku letošnjega leta, namreč o dobriški zadrugi. «D. m. in. Svet» l. 1905 pa ima v 8. št. njegovo pesem «Čipkavica». Zložil je tudi več drugih, ki so precej razširjene med ljudmi. Dobremu možu blag spomin!

Iz Zatišja. 2. avgusta so se vrnili v Ljubljano dečki, zdravi in krepki. Ob prihodu v Zatišje so tehtali 2805 kg 30 dkg, ob odhodu pa 2906 kg, prirastilo je tedaj 100 kg 90 dkg. Vodstvo zavoda je oskrboval Jos. Lapajne, učitelj v Cerkljah, nadzorniki pa so bili: g. Fr. Zupan, Ivan Tavčar, učitelja v Ljubljani in g. Fr. Trošt, učitelj v Borovnici. 5. avgusta so odšle deklice v Zatišje, ki bodo tamkaj pod vodstvom gdčne. Filomene Senekovičeve in 3 gdč. nadzorovateljic do 2. septembra t. l.

Škof Jeglič postane nadškof. Naše ljudstvo se je zelo naveličalo, dajati ogromne svote za razne cerkvene in duhovniške namene. Prav posebno je pa naše ljudstvo, pa tudi duhovništvo nevoljno, ker pride škof za drag denar že v zadnjo gorako vas birmovat. Tako je prišel pred nedavnim časom v Gameljne. Seveda je bil ondotni župnik nezadovoljen, ker je moral škofu odsteti par svetlih kronic. Toda tudi kmetje so godrnali. In ko so dekleta vprašala ondotnega kaplana, ali bodo morale tudi prihodnje leto plesti vence, jim je kaplan odgovoril, da najbrže še preje. Bonaventura Jeglič postane namreč v kratkem nadškof — tako je kaplan trdil — in takrat se pride skoraj gotovo posloviti tudi od Gameljčanov. Iz tega se vidi, da se že kaplani norčujejo iz škofa ter si žele, da bi odjadral. Tudi nam se zdi, da postajajo škofu tla že prevroča.

Otvoritev novega mostu. Poroča se: Novi most čez Savo na Brodu pod Smarjno goro bo izročen javnemu prometu 18. t. m. Povodoma otvoritve priredi gasilno društvo v Vižmarjih vrtno veselico tik mostu v gostilniških prostorih g. Jos. Bitenca na Brodu 21. t. m. z zanimivim sporedom.

Bogaboječ in pravičen mož je marsikateri izmed večine občinskih odbornikov v Železnikih. Kadar je njemu prilično, bo neprestano nosil na jeziku Boga in pravico in bo zahteval od drugih, da spoštujejo oboje, kadar mu ne služi, bo pa brezobzirno pozabil na Boga in pravico. Pod vlado prejšnjega župnika, pokojnega Korbiča, so bili vsi skoraj vsi merodajnejši naši klerikalni bogaboječiji in pravičniki zoper svojega dušnega pastirja. Zaničljivo so govorili o njem, dolžili ga tega in onega nečastnega početja; celo v škofijo so ga hodili tožiti njegovemu sošolcu Bonaventuri. Pozabili so, da je — kakor pravi sedanji naš župnik Marcič — duhovnik namestnik božji, ki ga je treba kljub vsem napakam spoštovati že zaradi njegove službe. To zaničevanje, s katerim so častili bogaboječiji in pravičniki sedanji klerikalni odborniki svojega župnika, je izviralno od tod, ker jim je bil župnik ovira, da niso mogli doseči svojih političnih želja v občini; Štrajnarja in njegovih podprednikov se je bil gospod raje kar odkrižal in jim s tem prekrizal tudi njihove častihlepne spekulacije. Ko je prišel novi župnik, so se mu vsi ti bogaboječiji in pravičniki obesili za suknjo. In res se jih siromak ne more otresti, drže se ga kot k'opi. Sedaj so ti postenjaki zopet potegnili pobožnost, pravičnost in spoštovanje duhovnikov iz malhe, kamor so jih bili preje spravili. Župnik jim pa veruje in jih proslavlja kot vzorne svoje ovce. Škoda, ko imajo tako revno volno! — Kakor vidimo, bogaboječiji so ti postenjaki zanesljivo takrat, kadar jim služi. Pa so tudi taki med njimi, ki so pravičniki le zato, ker si sami delajo pravico. Tomaž Dolenc bi n. pr. bi vedel natančno razložiti, kako lahko je biti pravičen takrat, kadar si vstvarja na skrivnosten način vodne pravice. Mož zleze v potok, pa trebi in trebi, da poglobi strugo. Zato se seveda nihče ne zmeni. Čez nekaj časa si izbere pripraven prostor in položi preko struge debelo bruno, — kot bi ga bila voda prinesla in kot bi se bilo samo zagvozdilo ondi. Vsak si misli, da je prišlo slučajno, in nihče se ne zmeni za to. Mož privleče čez nekaj časa zopet drugo bruno in ga pritrdi nad prvim, tako da ima že mal jez in da voda zastaja in sili na javno občinsko pot. Sedaj se že ta ali oni povpraša, kaj da dela ta mož-poštenjak, stori mu pa nihče ne ničesar. Ko se oči polagoma zopet privadijo, pride mož s tretjima brunom in potem s četrtilim in jih pritrdi k prvima dvema. Voda je zasipala sama, nekaj je zasul poštenjak — in nad meter visok jez je bil narejen. V par letih in lepo po tihem. Tako si je ustvaril vodno pravico. Videl je, da voda zastaja in ob nalivih često poplavlja; očitno mu je bilo, da bo voda sosedu sedaj hitro izpodkopala in podsula zid ter mu vdarila čez travnik, — a mož poštenjak se zato ne zmeni, da preti drugim škoda zaradi njegovega nepostavnega dela, samo da ima on svojo «pravico», ki si jo je vstvaril po tihotapsko. Končno pride protest. Okrajni glavar iz Kranja si ogleda to najnovejšo «pravico» Tomaža Dolenca in spozna, da mora pravičnik odstraniti eno bruno in tako znižati jez. Mož uboga glavarja in odstrani eno bruno. Toda za tem najvišjim brunom je tičalo v isti višni še drugo bruno, katerega pa glavar ni videl, ker je bilo v grušču že zasuto. Tako je poštenjak izpolnil glavarjev ukaz, ne da bi bil podrl svoje «vodne pravice», kajti jez ima sedaj tisto višino, kot je bila poprej. Tako je bil volk sit, in koza — t. j. Dolenceva «vodna pravica» — cela. Občinski odbor seveda vidi, da gre tu za občinske koristi in za koristi posameznih občinarjev; vendar ne ukrene ničesar. Seveda, Tomaž Dolenc je županov svetovalec in kako naj bi svetoval proti svojim koristim? Saj je on tudi občinar! Bogaboječ in pravičen! In če mu tega ne verjameš, te hitro umori s pobožnim izrekom iz sv. pisma!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1910 l. sledeči promet i. s. Dohodki. A. redni dohodki: 1. prispevki iz nabiralnikov 1531 K 93 2. prispevki podružnic i. s. Kranjsko 2335 K 24, Štajersko 3578 K 78, Koroško — Primorsko 5057 K 22, skupaj 10.971 K 24. 3. razni prispevki 19 449 K 27, skupaj 31.952 K 44. B. izredni dohodki. 4. prispevek za obrambni sklad 9317 K, skupaj 41.269 K 44. Izdatki. A. redni izdatki: 1. plače, reman. učiteljskemu osebju, razni račun i. t. d. 19.232 K 01. B. izredni izdatki. 2. naložitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 17.160 K 46, skupaj 36 392 K 47, torej prebitka 4866 K 97.

Skrivajte pred otroci vžgalice! Marija Stružnik je dekla na Jesenicah, ki je sicer celi dan na delu, a je prostovoljno prevzela nadzorstvo petletne hčerke Ane, tovarniškega delavca žene Marije Lampe. Marija Stružnik in deklica sta spali v eni postelji. Dne 12. junija t. l. je Stružnik pozabila pod vzglavjem vžgalice. Istega dne zvečer je za mati Ančike položila otroka v dekline posteljo ter odsla. Otrok je pa našel vžgalice ter se jel z njimi igrati, kar je imelo za posledico, da se je deklici vnela srjacija ter je vsled tega zadobila take opekline, da je v ljubljanski bolnišnici umrla. Sodisce je obsodolženki oprostilo.

Podraženje mesa v Domžalah. Iz Domžal se piše: Iz več krajev se čuje, kako so mesarji po-

dražili meso. Mesar v Domžalah je gospodinjam napovedal, da bode prihodnji teden meso po 1 K 36 v, to je 16 v dražje, kakor je bilo prej. Prva vrsta mesa velja 1 K 36, druga vrsta 1 K 36 in tretja vrsta 1 K 36 v. Prvo vrsto dobe Tiroli, druga in tretja je pa za domačine, saj so potrpežljivi in z vsem zadovoljni. Prav se jim godi, naj pa obirajo samo kosti.

Kmetje, skrbite, da se vam odpišejo davki! Letošnja letina je kmetom in vinogradnikom neugodna. Moča je uničila veliko žetive. Vinogradi so marsikje veliko trpeli. Tudi povodnji so oškodovale kmete. Opozarjamo, da so župani upravičeni začasno ceniti škodo na vsaki parceli, obenem naj pa župani naznanijo tudi škodo okrajnemu glavarstvu. Naznanilo o elementarni škodi je prosto kolka, obsegi mora označbo poškodovane parcele in višino škode, nakar odredi oblast komisionalni ogled. Po postavi se odpiše davek: a) če toča, voda, ogenj, suša in moča, miši ali trna uš pri 2 ha parcelah uniči četrtno naturalnega pridelka, pri parcelah ki merijo nad 2 ha pa vsaj 1 ha; b) če drugi izredni dogodki (n. pr. slana, požar žita, žuželke itd.) brez posestnikove krivde v že označenem obsegu uničijo nad četrtno vsega pridelka obdelanega davkoplačevalčevega sveta v eni davčni občini. Davki se morajo odpisati tudi, če poljske pridelke, bodisi pod streho ali ne spravljene na polju, v kozolcih, uničijo povodnji ali kake druge elementarne ne-zgode. Opozarjamo župane, naj kmalu vložijo potrebne vloge po krajih, ki pridejo v poštev.

V Planju pri Ratečah streljala sta dva oddelja strojnih pušek dne 27., 28. in 29. m. m. od dežel. brambov. pešpolka št. 4. Kar konca ni tega streljanja.

Železnica na Triglav. Morda bo že v kratkem času tudi neturistom omogočen dostop na vrh Triglava. Inženir Planinski in docent dr. Steiner v Pragi sta izdelala že svoj čas naznanjeni generalni načrt za gorsko železnico čez triglavski vrh. Po tem načrtu bi vozila od Bohinjske Bistrice avtomobilna omnibus-železnica, ki bi jo gonili bencinovni motorji s 40 konjskimi silami, do Velikega Polja, odhod pa bi peljala na vrh Triglava električna žičnovernna železnica. Električni tok bi dajala električna centrala v Velkem Polju. V svrhu realiziranja projekta bi se ustanovila akcijska družba.

Slovenski gasilski zlet. O priliki stididesetletnice ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva poseti metropolo slovenskega naroda, našo belo Ljubljano, toliko slovenskih gostov iz severa in juga, da jih toliko ni bilo zdavnaj v Ljubljani. Leta 1899 je bil napovedan gasilski kongres avstrijske gasilske državne zveze v Ljubljani in takrat se je pripravljalo, po zgledu občinskega sveta, cela Ljubljana na to, da dostojno pozdravi in sprejme goste, sodržavljane, ki delujejo za ljudski blagor po vseh kraljevinah in deželah širne Avstrije. Osoda pa je hotela, da se je omenjenega leta uvedlo v ljubljanskem prostovoljnem gasilnem društvu slovensko poveljevanje in napevadeni kongres se je odpovedal, ker zveza ne mara slišati slovenske besede. Zveza kranjskih gasilnih društev,

zlasti pa ljubljansko prostovoljno gasilno društvo, sta si zapomnila ta čim in prvo priliko sta porabila za ločitev od avstrijske gasilske državne zveze in pa za združitve v slovenski gasilski zvezi. Če se je torej Ljubljana že leta 1899 pripravljala na dostojen sprejem gasilcev, tembolj se mora pripraviti sedaj, ko nas posetijo naši mili bratje iz severa in juga. Tvoja dolžnost, bela Ljubljana je, da se dne 13. 14. in 15. avgusta praznično oblečeš in da pozdraviš mile slovenske goste, ti pa slovenski gasilec, iz sleherne gorske vasi na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem prihi v Ljubljano, da pozdraviš naše brate Čeha, Poljake in Hrvatov, da izpolniš svoje človekoljubne misli, da osvežiš svoj slovenski duh in ljubezen do svoje mile domovine. Občinski svet ljubljanski je, kakor leta 1899, tudi sedaj vse potrebno odredil, da dostojno sprejme v Ljubljano došlo gasilstvo. Torej vse na noge!

Velika poletna veselica v svetovnoznani Postojnski jami. V nedeljo, 14. avgusta t. l. se vrši v Postojnski jami velika poletna veselica. Ta čarobni podzemeljski svet, kateri meri nad 21 km, od teh je 6 km dostopnih občinstvu, zavzema vsled svojih premočnih prednosti — najrazličnejše kupniške oblike, čist zrak, izključno električna razsvetljava, jamska železnica, izvrstna pota, ležeč na glavni progi južne železnice — prvo mesto med vsemi jamami na svetu. V obširnih dvoranah bode koncertiralo več godb in vstopnina v jamo se je znižala na 2 K za osebo. Veselica se prične ob 3. uri popoldne (pri vsakem vremenu). Pri tej priliki bode vozilo več posebnih vlakov v Postojno.

Doklade uradnikom, ki govorijo več jezikov. Z Dunaja poročajo z dne 29. t. m.: C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo za Avstrijo pod Anizo je izdalo pod št. 25 960 odlok za vse poštne urade na Dunaju in Nižjem Avstrijskem, v katerem stoji: «Premotriva se, če bi bilo umestno, da se dovoli primerna doklada onim uradnikom, ki razumejo angleški in francoski ter morejo dokazati zanesljivo praktično uporabo v prometu s strankami, ki govorijo kak tuj jezik. Da se določi, pri katerih uradih in službenih mestih bi bilo neobhodno potrebno znanje kaknega tujega, nedeželnega jezika, zlasti francoskega in angleškega in koliko je uradnikov, ki imajo za ta mesta potrebno jezikovno znanje, naj uradi izpolnijo natančno priložene vprašalne pole ter naj jih vrnejo v teku štirinajstih dni.» K temu se poroča, da se je pojavila v krogih nemških obrambnih društev bojazen, da se more izraz «nedeželni jezik» tudi raztegniti na češki jezik ter da bo vsled tega tudi večje število čeških uradnikov dobilo službe na Dunaju in Nižjem Avstrijskem. Po našem mnenju bi bilo to tudi čisto upravičeno. Zveza Nemcev na Nižjem Avstrijskem namerava že ukreniti potrebne korake pri poštne ravnateljstvu, da se odlok tolmači tako, kakor žele Nemci.

Počitnice za celo mesto. Na Angleškem je več mest, kjer plačujejo vsi celo leto določene zneske v mestno blagajno. Ko pride poletje, grede vsi meščani takorekoč na mestne stroške na počitnice v Svico, na Francosko ali kam drugam. Taka

mesta so posebno Lancashire, Oldham in Blackburn. 3—4 milijone silingov imajo na razpolago. Mesto ostane popolnoma zapuščeno, varujejo je edinole policaji. Isletniki so povečini delavci. Celo leto plačujejo same, da vidijo en mesec v letu nove kraje.

Atentat na prejšnjega ministrskega predsednika v Španiji, Mauro. 18 letni trgovski pomočnik Rosa Roca je streljal v Barceloni na kolodvoru na Mauro, ko je ta zapuščal vlak. Maura je lahko ranjen, njegov prijatelj pa težko. Maura ni bil priljubljen, bil je hud klerikalec, spravil je Španijo radi vojne z Maroko v dolgove in se je obsodil pred celim kulturnim svetom z usmrčenjem Ferrerja. Rosa Roca je streljal, ker je hotel na vsak način priti v ječo.

Smodke in svačice, ki se prišigajo same. Industriji se je zopet posrečilo, da potegne za nos davčne oblasti, ki hočejo tudi pri nas vpeljati na vžigalice monopoli. V veliko veselje vseh strastnih kadilcev, ki navadno nimajo nikoli pri sebi vžigalic, ne bo treba kadilcem plačevati davka na vžigalice. «Vossische Zeitung» poroča, da izdeluje neko industrijsko podjetje na Nemškem smodke in svačice, ki se same prižigajo. Na koncih imajo namreč neko snov, ki se vžge sama, kakor hitro se je podrgne ob kak predmet, ter tako tudi vžge tobak. Snov nima nobenega vpliva na okus ali vonj tobaka. Vsled tega so postale nove smodke in svačice zelo hitro priljubljene med lovci, vojaki in sploh ljudmi, ki se veliko gibljejo v prosti naravi ter so izpostavljeni vremenskim neizodam.

Narodi v Avstriji. Po ljudskem štetju leta 1800 je bilo v Avstriji: 27,4% Nemcev, 46,7% Slovanov, 16,1% Ogrov (Madjarov), 7,8% Rumuncev, 1,7% Lahov in 0,3% drugih narodov. Leta 1900 pa je bilo: 24,9% Nemcev, 45,7% Slovanov, 19,3% Ogrov (Madjarov), 6,7% Rumunov, 1,7% Lahov in 1,7% drugih narodov. Pri ljudskem štetju se zapiše pri nas veliko Slovanov za Nemce, na Ogrskem pa veliko Slovanov za Ogre. Vkljub vsemu temu, da se sne na ta način veliko Slovanov, je v Avstriji se po tem krivičnem vladnem štetju še enkrat toliko Slovanov, kakor pa je Nemcev. Tudi po tem, za Slovane krivičnem štetju, je za polovico (ali dve četrtni) Slovanov, med tem ko je Nemcev le za eno četrtno. Torej je: za dva četrta Slovanov, za en četrta Nemcev, in za ostali četrta Ogrov, Rumuncev, Lahov itd. Naravnost sramotno bi torej bilo za Slovane, če bi se pustili komandirati od Nemcev, katerih je komaj za četrta del prebivalstva, in katerih je polovico manj, kakor pa Slovanov. Te številke pa so se za nas itak krivične. Če bo zahteval pri ljudskem štetju, ki bo letošnjo zimo, vsak Slovenec, da se ga zapiše le za Slovanca, se bo pokazalo, da je v Avstriji še več Slovanov.

Novo male smodke ali cigare bomo dobili v kratkem, skoro gotovo, da že v tej jeseni. Te smodčice bode posebno za take, ki ne kadijo veliko, ker smodka ni dobra, če se jo drugokrat zopet v modi. Pa tudi v žepu se bodo te smodčice prav lepo pustile hraniti.

136 let star mož živi v Perdimu na Bolgarskem. Počuti se prav dobro in je tako čvrst, kot bi bil star šele 60 let.

Najbolj varno naložen denar v celom političnem kranjskem okraju!!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

736-17

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad **246.000 kron.**

Koncem leta 1909: Stanje hranilnih vlog nad 4.550.000 kron, posojil na zemljišča 2.960.000 kron ter posojil občinam 484.000 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v Kranju uraduje na rotovžu vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa tudi od 2. do 4. ure popoldne.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvigljene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svoje davčne močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 86 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih hranilnic in posojilnic kot gotov denar, ne da bi se prekinilo obrestovanje.

Premoženje dunajskega Rotšilda. Rotšildev je treje: eden na Dunaju, eden v Parizu in eden v Londonu. Vsi trije so enako bogati. Dunajski Rotšild ima še čez 11 milijard (11.000 milijonov) kron premoženja. Recimo, da mu nese to premoženje 4% obresti. Tedaj ima jud Rotšild na leto 440 milijonov kron dohodkov, na dan več kot en milijon, na uro kakih 50.000, na minuto okoli 833 in na sekundo 14 kron dohodkov. Če je pa Rotšild pri svojih denarjih tudi srečen, to je drugo vprašanje. Hčerka njegova je tako pohabljen, da je ne mara vzeti nihče za ženo, še navaden delavec ne. In ni dolgo od tega, kar se je ustrelil njegov sin.

Cigan — dvorni muzikant. Ciganski goslač Bela Berkeš je imenovan za dvornega glasbenika. To je čast, ki doleti le malokaterega glasbenika.

Smrt zaradi zavilija gob. V nekem kraju blizu Drazdan je jedla družina gobe. Kmalu so zboleli radi tega vsi. Oče in trije otroci so umrli, mati in četrti otrok pa sta v smrtni nevarnosti.

Zakladi v razvalinah. Najnovejši potresi na Portugalskem so trdnjavo Soveral v Alcazabi deloma razrušili, deloma tako poškodovali, da so jo morali popolnoma porušiti. Pri tem so našli v zidovju podzemskih ječ železne blagajne, v kar jih je bilo skoro za en milijon frankov srebrnega in zlatega denarja.

Umor prostitutke. V Berlinu so dobili umorjeno 20letno prostitutko Malvino Nielsen. Sumili so, da jo je umoril njen prejšnji ljubimec Jurij Olšinski, sin bogatega tovarnarja v Varšavi. Olšinski se je pa drugo jutro v javnem parku ustrelil, še prej je pa prebral jutranje liste in se tako prepričal, da je Malvina res mrtva.

Umor in samomor. V Časlavi se je vojak 12. domobranskega pešpolka Jelen zaljubil v hčer protestantskega mežnarja. Oče ni trpel tega razmerja ter je vojaku prepovedal, še nadalje se shajati z njegovo hčerjo. Vsled tega se je vojaku vzbudila grozna misel. V nedeljo opoldne je prišel k mežnarju. Po kratkem razgovoru je Jelen potegnil revolver ter parkrat ustrelil na mežnarja in njegovo hčer. Mežnar se je, zadet v prsi in trebuh, takoj mrtev zgrudil, dočim je hči zbežala. Medtem si je Jelen pognal kroglico v glavo ter obležal mrtev.

Najvišja gora na svetu. Učenjak in raziskovalec dr. Tom Longstaff je preštudiral Karakorumsko hribovje v Aziji in našel, da se nahajajo tam gore, ki so višje od Gavrizankarja, ki je veljal dosedaj za najvišjo goro na svetu (8800 m). Najvišji vrh je krstil učenjak za Teram Kangri, in kakor meni, je ta vrh visok 9420 m.

Strašen čin blaznega. V Železnem brodu pri Jabloncah na Češkem je neki kmet nenadoma zblaznel in je v tem stanju umoril celo svojo rodbino. Enega otroka je tako dolgo suval z nogo, da je umrl, drugega je z glavo naprej porinil v vrelo vodo, ženi je odrezal uho, očetu je s sekiro prebil lobanjo, svojo mater je pa obesil. Komaj so ga obvladali.

Zalostna rodbinska drama. Iz Pariza poročajo: V Vervieresu je umorila neka žena svojo 16letno hčer in potem sama sebe. Ko je mož nesrečnice prišel domov ter videl trupla svoje žene in hčere, so mu le težko ubranili, da si ni končal življenja.

Tovarna pognana v zrak. Iz Friedrichshofena poročajo, da je eksplodirala tamošnja tovarna Zepelinove družbe za pripravljanje vodkovega plina. Cela tovarna je zletela v zrak in je popolnoma razdejana. Mnogo delavcev je težko ranjenih, eden od njih smrtnonevarno.

Izpred sodišča.

Prepir radi medeljskega počitka. Miha Muhavc, 63 let stari užitkar, je bil v nedeljo, dne 19. junija t. l. nekoliko vinjen in se je jezil nad mizarškim poročnikom Valentinom Tomanom v Bodeščah, ker je v nedeljo delal. Začel ga je vsled tega grdo zmerjati, kar je Toman spočetka mirno prenašal. Končno ga je popadla jeza, pograbil je lato in ga z njo s tako silo udaril po levi podlehničnici, da mu je prelomil kost. Obdolženec se deloma zagovarja s silobranom, češ, da je Muhavc segel v žep, kakor da bi hotel potegniti nož, kar pa ni bilo res. Za kazen se mu je priznalo šest tednov ječe.

Žgancev in zelja ni maral jesti. Jožef Pibrovc, 67 let stari zasebnik v Kropi, je bil stric žene Jameza Trohe, trafikanta v Kropi, ter ima zato pri njem začasno stanovanje. Ker je pa Pibrovc prepirljiv, Troha pa rad pije, zato sta imela dostikrat med seboj prepir. Nekoč je dobil Pibrovc za večerjo žgance s kislim zeljem, medtem ko so drugi jedli cmoke z omako. To je Pibrovc jezilo. Začel je zmerjati Trohovo ženo, in ko se je ta zavzel za svojo ženo, jel je še tega s psovskami obkladati. Troha ga je opozarjal, naj miruje in ko Pibrovc le ni odnehal, naskočil ga je z odprtimi nožem. A tudi ta ga je pretepal s palico, končno mu je pa vrgel stojalo za vžigalice v glavo. Troha je zadobil poleg poškodbe na glavi tudi vnetje okostnice na desni podlehničnici. Pibrovc se je po tem dogodku več mesecev skrival, tako da ga niso mogli najti in je sodišče izdalo zoper njega tiralnico. On se zagovarja, da se na dogodek ne more več spominjati, ker je bil takrat ves zmešan. Obsojen je bil na 2 meseca težke ječe.

Listalca uredništva.

Gospod K. D.: Dopisa iz Tržiča od vas nismo prejeli.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.) Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalca in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo !!
:: še nad 15 milijonov kron. :: !!

Rezervni zaklad čez 800.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov. Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-15

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Svetovnoznani preparati G. DRALLEJA v Hamburgu:

Neril. Na boljše barvilo za lase Popolnoma neškodljivo.

Malatin-Crème. Obrazno lepoto prve k kovosti in razne dišave, dalje:

Bay-Rum, St. Thomas, double distilled in Eau de Quinine tonique. Priznani sredstva za negovanje las.

Eau de Cologne. Znamka Farina. 177 5-2

Euxaton. Antiseptična brivska krema. Rabi se mesto mila in brez vode. Zelo prikladno za gospode, ki se brijejo sami.

Krep, pristno angleški in vsakovrstni lasni izdelki v vseh barvah.

Prodaja: VALENTIN ROZMAN, brivec v Kranju (nasproti župne cerkve).

Zahvala.

Slovesna otvoritev Prešernove kočice na Stolu se je izvršila ob obilni udeležbi turistov in domačinov nad vsa pričakovanja sijajno. Podpisani odbor Kranjske podružnice Slov. planinskega društva izreka tem potom vsem udeležencem svojo najtoplejšo zahvalo. Osobito pa dolguje odbor iskreno zahvalo gospoj dr. Kušarjevi za požrtvovalnost, naporno sodelovanje in naklonjenost ob priliki priprav za otvoritev Prešernove kočice in na dan otvoritve same. Zvesto in s planinsko živahnostjo so jo v napornem delovanju podpirale in z največjo ljubeznivostjo so žejnim in lačnim planincem stregle; Gospa Anica prof. Zupanova in gospice: Ivanka Jegličeva, Nadina Kušarjeva, Zdenka Pirčeva, Mara Polakova, Hani Sajovičeva, Karla Sajovičeva, Marja Šavnikova in Meta Šavnikova. Polno priznanje in srčno zahvalo zaslužijo tudi gospodje trgovca Janko Sajovic, ki je krepko podpiral odbor, bodisi z nasvetom, bodisi dejansko pri otvirni kočici, dalje trgovec Ferd. Polak, ki je planincem s priznano spretnostjo in hitrostjo skuhal izvrsten zajutrkovalni guljaš, in konečno dr. Fr. Mišic in iur. Stanke Sajovic, ki sta s pohvalno vnemo ob

vsaki priliki podpirala dame pri otvirnih pripravah. Srčna hvala vsem onim, ki so z darili, bodisi v denarju, bodisi v blagu krepko in izdatno podpirali podružnični odbor pri otvirni kočici. Vsem podružničnim prijateljem in dobrotnikom naša najiskrenejša zahvala!

Odbor Kranjske podružnice «Slov. plan. društva».

PREMERL & JANČAR

Ljubljana, Dunajska cesta številka 20.

Lastni izdelki 76 12-6

oljnatih barv, lakov

firnežev in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudninskih barv. Barve za umetnike. Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obilna naročila se priporoča

Premrl & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in na debelo.

Če od Jedi
Želod'c tšči:

pij!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost " " 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Moderna, popolno urejena kavarna

v Kranju nasproti gimnazije se takoj odda v najem.

Natančneje se izve v upravnistvu „Gorenjca“.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril na Bledu, Zagorice, vila Generoš

tehnično pisarno

Izdeloval bom vsakovrstne načrte za javne in privatne stavbe, sprejemal tehnična in vsa v stavbinsko stroko spadajoča dela. Po 14letni akad. teoretični in praktični izobrazbi ter z izkušnjo stavitelja, ki sem jo s prav dobrim uspehom napravil na Dunaju, lahko zatrjujem, da bom deloval točno, solidno in strokovnjško delo.

Priporočam se slavnemu občinstvu za blagohotno naklonjenost ter beležim z odličnim spoštovanjem

IVAN KRALJ
arhitekt in stavitelj Bled

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5 odstotkov. Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilna, kreditna in stavbena družba

reg. zadruga z om. poročtvom.

Centrala Dunaj, 6. Theobaldgasse 4. - Uradna kontrola.

Domače hranilnice

se dobe zastoj. 108 52-18

LASE 166 5-5

ženske, odstrižene in zmešane
plačnje najboljše
VALENTIN ROZMAN
brivec v Kranju
nasproti župne cerkve.

..... kot tovarniško znamka
priporočujemo **najboljši** pridatek!
kot priznana za kavo!

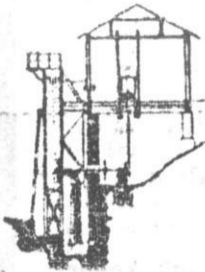
Nikoli več!

ne menjam z mojim milom, odkar imam v rabi Bergmannove „Steckenpferd“-lijino mlečno milo (Znamka „Steckenpferd“) od tvrdke Bergmann in Ko., Tesin ob L., ker je edino to milo najbolj učinkujote vseh medicinskih mil proti soličnim pegam, kakor tudi v dosego lepega, mehkega in nežnega tinta. Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfimerijami i. t. d.

55 40-26

G. Tönnies

v Ljubljani 52-1 4
133

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7.

42 52-31
dobi se
v
lekarni
Števančič

5500
notarsko over. izpričeval zdravnikov in privatnikov dokazuje, da odstranjujejo
Kaiserjeve 58 24-18
prsne karamele
s tremi jelkami

kašelji

hripavost, zasliženost, katar, krčeviti in hripavi kašelji najboljše. Zavojev 20 in 40 vin. :: Doza 60 vin. Dobi se v lekarni v Trzinu.

Priporočilo in naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da sem prevzel

dobroznano gostilno „pri Jahaču“ v Kranju

te dni v najem.

Točila se bodo pristna dolenska in štajerska vina, domače pivo iz Mengiške in Mayrjeve pivovarne. Dobila se bodo ukusna mrzla in gorka jedila. Za dobro in točno postrežbo je v polni meri poskrbljeno.

V nadi, da bodo cenj. gostje, kakor dosedaj obiskovali to gostilno tudi še z odličnim spoštovanjem

Ignacij Rebolj
gostilničar in trgovec z živino.

179 3-2

Jedilne liste priporoča tiskarna Iv. Pr. Lampret.

Matija Ažman mizar : Kranj 123

nasproti klobučarja Ovčjaka

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel obrt
Mihaela Pantarja v Kranju

za izdelovanje mrtvaških krst

ker je bila hiša onega prodana.

92 6-19

Krste se dobe vsakovrstne in po najnižjih cenah.

NAZNANILLO!

Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu v mestu in na deželi, da sem dostojno renoviral gostilniške prostore

pri „Slonu“, ozir. pri „Žumru“.

Gočim najizurstnejša vina in pivo ter imam gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. Slav. občinstvu zagotavljam vedno točno in kar najboljše postrežbo ter se mu uljudno priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

L. Rebolj
Kranj.

184 2-1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica števil. 2

Rezervni fond K 450.000.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

78 52-22

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevem kurzu.

Na dobro **kakovost,**
ceno in
težo

je treba paziti pri kupovanju in
primerjaviti mila. Nobeno mila na
svetu ne doseže

Schichtovega
mila

v vseh dobrih lastnostih, v čistoti,
izdatnosti, milobi in nizki ceni.

Hotel Tratnik

„Zlata kapla“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 7
v bližini kolodvora. 144 10-9

Lepo zračno sobe. :: Električna luč.
Priznana fina kuhinja. :: Izborne pijače.
Nizke cene. :: Lepi restavracijski
prostorji in povsem na novo urejen
velik senčnat vrt.

Vsako sredo pri ugodnem vremenu
velik koncert.

Ljubljanske Benetke

so zopet odprte.

Za obilen obisk se uljudno priporoča

kavarna „Prešeren“, Ljubljana.

Priporoča se

gostilna „Na Fidru“ v Kranju.

Lep senčnat vrt, sobe za tujce,
kopalna soba
je vsakomur na razpolago.

Lepo, zračno stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, shrambo in morebiti tudi s
kletjo, se takoj odda za primerno ceno v novo-
zgrajeni hiši 172 4

Franca Šušteršiča

na Prmskovem pri „Železnem mostu“.

Pred rabo.

Po rabo.

Tak čudotvorni učinek ima

„Kola-Dulc“

najboljša naravna hrana za možgane in živce.

Razpoloženje, mišljenje, delovanje, kakor tudi vsak gibljaj našega telesa je odvisen od možgan.
Oslabljenje, glavobol, slabosti, onemoglost, slabost živcev, kakor tudi splošna slabost telesa, so zna-
menje nedostajanja življenske sile.

Hočete-li se trajno čutili zdrave in sveže, z jasno glavo, zdravim razumom in dobrim spominom, ho-
čete-li delo in vse žalosti smatrati za zabavo, uživajte „Kola-Dulc“. Ta pomladi in izboljša kri, da tako
zopet moč in življenje ter vpliva na celo telo blagodejno. 182 — 1

„Kola-Dulc“ povzroča veselje do življenja in moč k poklicu,
povzroča tudi, da se človek čuti mladega, zdravega in delavnega, kar prinaša uspeh in srečo. — Če živiate
nekaj časa „Kola-Dulc“ vsak dan, postanejo vaši živci močnejši, vsaka slabost izgine, in vsled močnega
učinka se boste čutili zdrave in močne.

„Kola“ priporoča zdravje vsakega sveta ter ga rabijo v bolnicah, kakor
tudi v vseh zavodih za zdravljenje živcev.

Zahtevajte „Kola-Dulc“ za stonj!

Zdaj se vam ponuja ugodna priložnost za ojačanje živcev. Ne odlašajte in pišite mi dopisnico s svojim
natančnim naslovom, na kar vam pošljem z obratno pošto eno dozo „Kola-Dulc“ za stonj in poštne prosto.
Ta doza je dovolj velika, torej zadošča, da se vam po zaužitju olajša in da se morete sami prepričati
o njegovi čudotvorni moči.

Če vam ugaja, lahko naročite potem več. Pišite pa takoj, predno to pozabite.

Glavna zaloga: **Max Dulc, Budimpešta VIII., odd. 473, Tabakgasse 29.**

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi najvarnejši in največji
zavod za nalaganje denarja
v pol. okr. Radovljica na Gorenjskem

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4% od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministristva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad 200.000 K. :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjizico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago. — Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let. Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na mečnice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglašaji naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

IZVIRNI SINGER ŠIVALNI STROJI

šivalni stroji

za vse le mogoče šivalne namene.

Dobe se v vsch naših prodajalnah.

SINGER Co., akcijska družba šivalnih strojev. 85 42-21

Podružnice povsod. Podružnice povsod.
Kranj št. 53, nasproti c. kr. pošte.

113 18-8

Popravila šivalnih strojev
se izvršujejo v naši delavnici točno in stvarno.

SINGER Co.,
deln. družba šiv. strojev.
Največja in najstarejša trgovina s šivalnimi stroji v Avstriji.
Kranj, Glavni trg 53.

Konc. zobarski atelje

ni več v Kranju

od sedaj nadalje samo v

Ljubljani

Stritarjeva
ulica 7.
44 52-31

Konc. zobotehnični atelje

O. Seydl

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-27

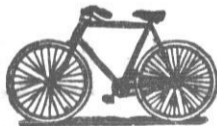
Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Glinaste peči

147 52-8

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata Eberl

212

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana Miklošičeve ulice 6, nasproti hot. „Union“

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

52-48

Josip Pogačnik v Radovljici

krojaški mojster

Odlikovovan 1909 na razstavah v Londonu in v Parizu sprvim darilom: častno diplomu, velikim zlatim častnim križcem in veliko zlato kolajno

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst obiek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in loyskih obiek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranim kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik.

82 52-22

209 52-50

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

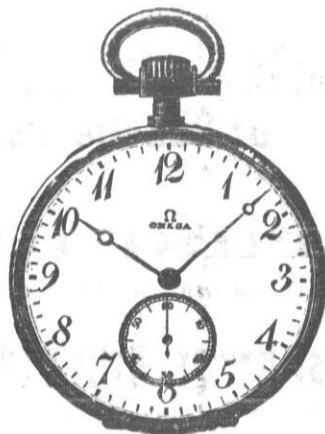
urar v Kranju

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Ceniti poštne pristil.

Pozor!

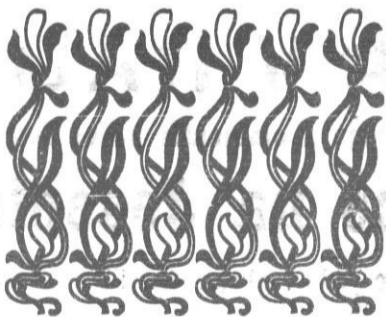
Zaloga gramofonov najnovejšega sistema. :: Plošče najlepših slovenskih komadov.

Ustanovljeno leta 1885.

Vina

štajerska, dolenska, goriška, vipavska, istrijanska, dalmatinska, jamčeno pristna

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-86

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Martinova oesta 20

Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova oesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 180-8

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteti: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

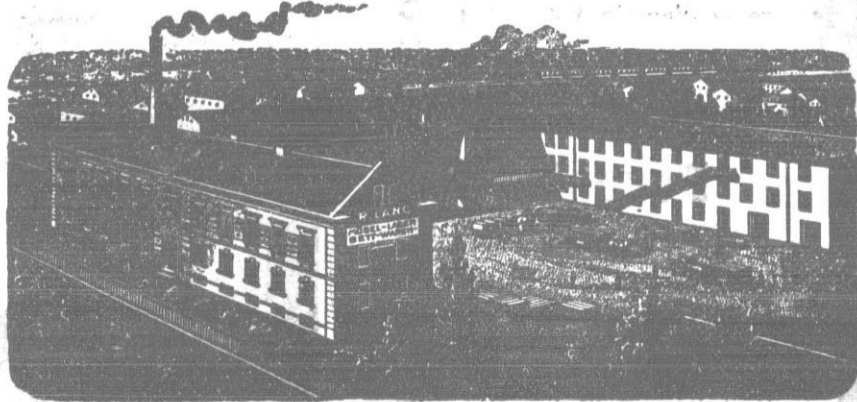
Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilno sobo, salona, pred-sobo, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-ešalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Specijaliteti v ne-vestnih balah. Ve-liki prostori, pri-tilžno in v l. nad-stropju. Čudovite poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

77 36-21
Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku Ljubljana
Kolodvorska
kamenarskem mojstru = ulica =

75 26-22

Prva tovarna

TOKAJSKEGA KONJAKA

naznanja s tem p. občinstvu, da je njen destilat za mesto Kranj, Škofje Loke in Trzin pri gosp.

F. Dolenzu v Kranju

depozitirala, ter ima izključno samoprodajo le tvrdka Dolenz. Steklenice za pokušje so po 40 vin. in se dobijo pri g. Dolenzu.

Velikanska zaloga slamnikov

vsake vrste po tovarniški ceni prodaja

Anton Adamič
KLANJ :: Glavni trg.

176
13-2

: Edini : zobozdravniški tehniški .: atelje v Kranju dr. Edvard Globočnik v isti hiši, kjer je lekarna.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko urah, začasna popravila takoj. Vsa tehnična dela oskrbuje preizkušen zobotehnik, Solidno delo.

Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah. 220 52-48

Brusnice

kupuje v vsaki množini beljaška tovarna sadnih konserv

Dr. Ernst Kumpf, Beljak (Villach).

Zaboje za napolnitev se določijo vsakemu, četudi ni množine. 156 10-7

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne krite, štedilnike i. t. d.

Špecialiteta: 83 52 21

valjični zastori (Rollbalken).

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“

Poljudna zbirka prav potrebni, poučni in aktualni spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkevne pristojbine ali štolina z dodatkom Kako se določa kongrua?
2. snopič: Kako naj sliha oprostim vojaščine in druge važnejše določbe glede vojaške dolžnosti.
3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA)
4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca
5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobi e. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“

Cena vsakemu snopiču 30 v, 4 snopiči skupaj 1 K. Dobiva se v založni tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju ter v knjigarnah in trafikah

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rezervna zaklada
iznaša:

K 100.623.40

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 % :: Eskompitirajo se tudi trgovske menice.

181 52-1

Denarni promet
v letu 1909:

K 4.000.000

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvzemši nedelje in praznike.

Poštno-branilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.